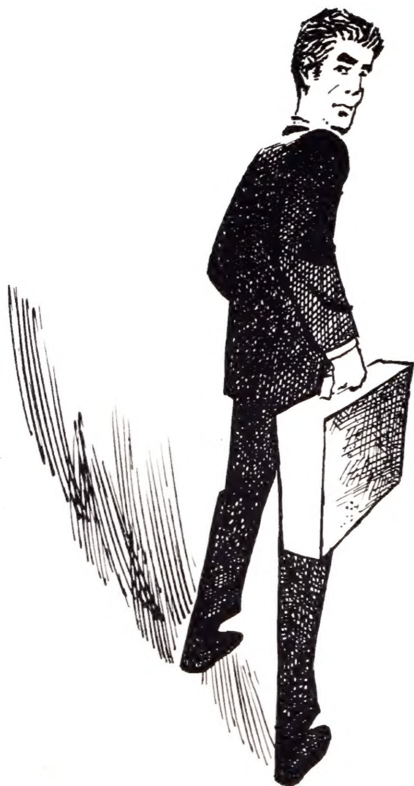
LEX LEIDER

EEN STRIP OVER LEIDERSCHAP EN MACHT

LEX LEIDER

EEN STRIP OVER LEIDERSCHAP EN MACHT

TEKSTEN: FRITS BEKKERS
SOCIAAL-PSYCHOLOOG
TEKENINGEN: WILLY LOHMANN

UITGAVE: BUREAU HOOFDRAADSMAN,
HOOFDSTRAAT 84, DRIEBERGEN
1975

GEACHTE LEZER,

EVENALS IN 1973 HEBBEN WIJ OOK DITMAAL VOOR HET JAARBOEKJE 1975 GEKOZEN VOOR HET STRIP VERHAAL-MODEL MET ALS THEMA HET LEIDERSCHAP.

WIJ ZIJN ONS ERVAN BEWUST DAT DEZE METHODE BEPERKINGEN MET ZICH MEEBRENGT EN DAT EEN ANDERE BENADERINGSWIJZE MET B.V. BESCHOUWINGEN VANUIT VERSCHILLENDE OPVATTINGEN OVER DIT ONDERWERP EVENEENS TOT DE MOGELIJKHEDEN BEHOORT.

UIT RECENTE ERVARINGEN IS ONS EVENWEL GEBLEKEN DAT EEN STRIPVERHAAL HET GROOTSTE DEEL VAN ONS LEZERSPUBLIEK VEEL MEER AANSPREEKT EN INDERDAAD UITNODIGT TOT *LEZEN*.

M.I. EEN VOORWAARDE OM EERST DAARNA OP GENUANCEERDE WIJZE OVER LEIDERSCHAP IN ONZE SAMENLEVING VAN GEDACHTEN TE KUNNEN WISSELEN.

DAT LIJKT MIJ TEMEER DE MOEITE WAARD, OMDAT WIJ ALLEN MEDE-VERANTWOORDELIJK ZIJN VOOR DE WIJZE, WAAROP LEIDERS IN ONZE MAATSCHAPPIJ FUNKTIONEREN.

BESCHOUWT U DIT STRIPVERHAAL DAAROM IN DE ALLEREERSTE PLAATS ALS EEN UITDAGING TOT MEEDENKEN EN HANDELEN OVER DIT ZO BELANGRIJKE VERSCHIJNSEL IN ONZE SAMENLEVING

DRIEBERGEN, DECEMBER 1975

A. ZOETEBIER

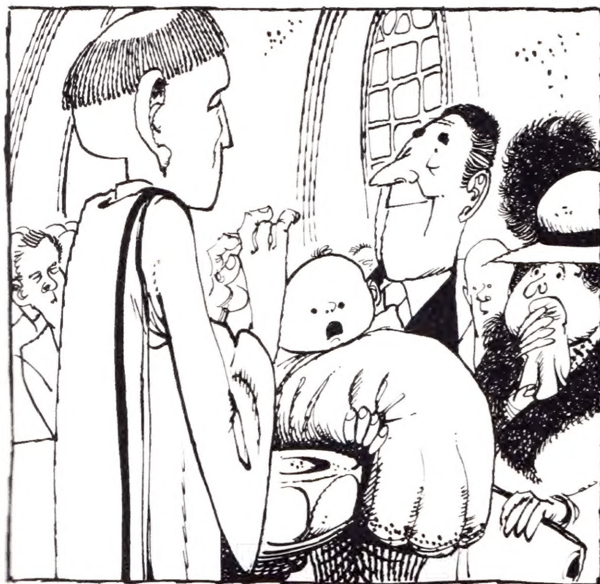
IN DE WERELD ZIJN ER ALTIJD MENSEN GEWEEST DIE OPTREDEN ALS LEIDER EN DAT ZAL ALTIJD WEL ZO BLIJVEN.
ALS TWEE MENSEN MET ELKAAR IN KONTAKT TREDEN, PROBEERT DE EEN DE ANDER TE BEÏNVLOEDEN EN IS ER STRIKT GENOMEN SPRAKE VAN EEN LEIDER-GELEIDE RELATIE. OP ZICH IS DAAR NATUURLIJK NIET ZOVEEL TEGEN, WARE HET NIET DAT IN VEEL SITUATIES LEIDERS MISBRUIK MAKEN VAN HUN POSITIE DOOR DE GELEIDE GEDRAG OP TE DRINGEN DAT HIJ EIGENLIJK NIET WIL.

IN DEZE STRIP ZULLEN WE HET NIET IN DE EERSTE PLAATS HEBBEN OVER DIT SOORT SUBTIELE BEÏNVLOEDINGSPROCESSEN TUSSEN MENSEN. WE ZULLEN VEEL MEER UITGAAN VAN FORMELE LEIDERS, WAARONDER WE VERSTAAN MENSEN DIE DOOR ANDEREN ZIJN GEKOZEN OF BENOEMD OM LEIDING TE GEVEN AAN EEN AANTAL ONDERGESCHIKTEN.

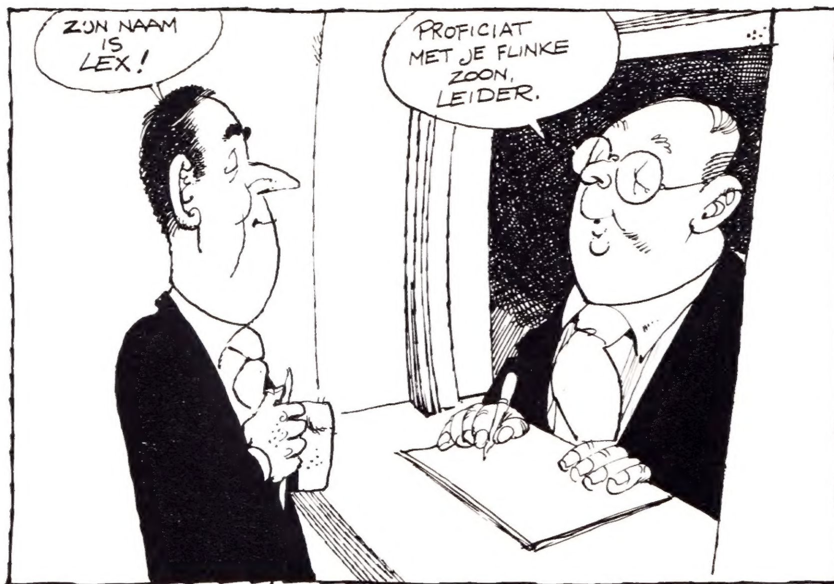
OMDAT LEIDERSCHAP IN ONZE GESCHIEDENIS EEN BELANGRIJKE ROL SPEELT ZIJN ER VEEL MENSEN GEWEEST DIE OVER DIT VERSCHIJNSEL HEBBEN NAGEDACHT. DE OUDSTE THEORIE EROVER* WAARIN OOK NU NOG VEEL MENSEN GELOVEN, IS DE ZOGENAAMDE „GROTE-MAN-THEORIE". GRONDGEDACHTE HIERBIJ IS DAT SOMMIGE MENSEN ALS LEIDER GEBOREN WORDEN, OMDAT ZE OVER BEPAALDE KENMERKEN BESCHIKKEN DIE ANDEREN NIET HEBBEN.
DEZE THEORIE WORDT EIGENLIJK KONSTANT BEVESTIGD IN ONZE SAMENLEVING. BIJVOORBEELD, HET GESCHIEDENIS-ONDERWIJS DAT LEERLINGEN KRIJGEN OP SCHOLEN IS MEESTAL GEBASEERD OP DEZE THEORIE. DE GESCHIEDENIS, ALTHANS ZOALS HIJ NOG VAAK WORDT ONDERWEZEN, IS EEN OPSOMMING VAN „GROTE MANNEN" (KONINGEN, KEIZERS, GENERAALS EN PAUSEN) DIE DE MEEST „HELDHAFTIGE" DADEN HEBBEN VERRICHT.
OOK DE MASSAKOMMUNIKATIEMIDDELEN (KRANTEN, FILMS EN TV.) STAAN BOL VAN „GROTE MANNEN EN HELDEN".
WETENSCHAPPERS DIE IN DEZE THEORIE GELOVEN HEBBEN VOORAL ONDERZOCHT OVER WELKE KENMERKEN ZO'N „GROTE MAN" (INDERDAAD BIJNA ALTIJD MANNEN) MOET BESCHIKKEN OM LEIDER TE WORDEN. DAARBIJ KWAMEN ZIJ MEESTAL UIT BIJ KENMERKEN ALS: HIJ WAS INTELLIGENTER, MANNELIJKER, DOMINANTER, GEVOELIGER VOOR DE MENSEN IN ZIJN OMGEVING, ZELFVERZEKERDER, ENZ.

UIT DIE VERSCHILLENDE ONDERZOEKINGEN KWAMEN ECHTER STEEDS ANDERE KENMERKEN NAAR VOREN EN ZO KONKLUDEERT MANN, DIE EEN AANTAL VAN DEZE ONDERZOEKINGEN OP EEN RIJTJE ZETTE, DAT ER WEINIG ALGEMENE KENMERKEN ZIJN EN DAT DE MEESTE ONDERZOEKINGEN ELKAAR TEGENSPREKEN.
LANGZAMERHAND HEEFT DAT GELEID TOT EEN HELE ANDERE THEORIE NAMELIJK DE ZOGENOEMDE „SITUATIONELE LEIDERSCHAP-THEORIE". DE MEESTE SOCIALE WETENSCHAPPERS GELOVEN OP DIT MOMENT DAT LEIDERSCHAP EEN GEVOLG IS VAN BEPAALDE OMGEVINGSFAKTOREN EN DAT ELKE SPECIFIEKE SITUATIE OM EEN ANDER SOORT LEIDERSCHAP VRAAGT.
IN DEZE STRIP ZULLEN WE PROBEREN DEZE LAATSTGENOEMDE THEORIE DUIDELIJK TE MAKEN. DAARBIJ ZULLEN WE ZIEN DAT TOEVALLIGE FAKTOREN IN IEMANDS LEVEN VAAK BEPALEN OF HIJ AL OF NIET OP EEN LEIDERSCHAPSPOSITIE TERECHT KOMT, DAT ELKE SITUATIE OM EEN BEPAALD SOORT LEIDERSCHAP VRAAGT, DAT SOMMIGE LEIDERS ZICH WEL AANPASSEN AAN EEN VERANDERDE SITUATIE EN ANDERE NIET, EN DAT LEIDERSCHAP ZOWEL VOOR- ALS NADELEN OPLEVERT. DAARBIJ WORDEN HELAAS IN ONZE SAMENLEVING DE VOORDELEN MEESTAL TE STERK BENADRUKT.

*VOOR LEZERS DIE MEER INFORMATIE WILLEN WORDT OP DE LAATSTE BLADZIJDE WAT NEDERLANDSE EN ENGELSTALIGE LITERATUUR VERMELD.

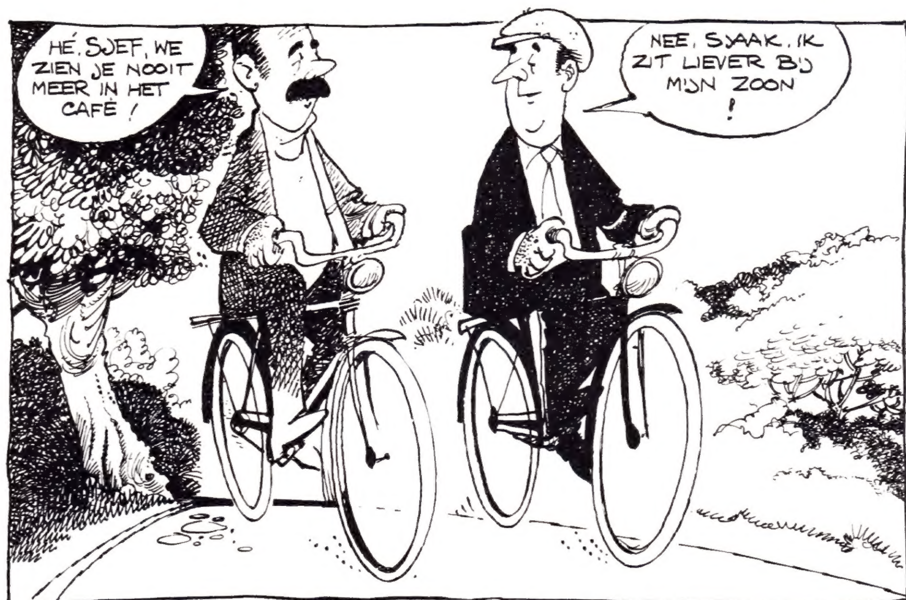
OP 21 MAART 1930 WORDT IN HET ZUID-LIMBURGSE STADJE KERKRADE, ALOYSIUS GERARDUS MARIA LEIDER GEBOREN, ALS ENIG KIND VAN SJEF EN MARIA LEIDER. DE OUDERS ZIJN IN DE WOLKEN.

ZIJ ZIJN AL VIJFTIEN JAAR GETROUWD EN HET LEEK EROP DAT HUN HUWELIJK KINDERLOOS ZOU BLIJVEN. DE MOEDER WIL HEM EIGENLIJK LEWIE NOEMEN, NAAR HAAR OVERLEDEN VADER. MAAR SJEF, EEN ONDERGRONDS MIJNWERKER, NOEMT HEM LIEVER LEX OMDAT HIJ VOOR EEN BIJZONDER KIND OOK EEN BIJZONDERE NAAM WIL.

DE KLEINE LEX GROEIT ONDER DE ZORGZAME HAND VAN ZIJN MOEDER VOORSPOEDIG OP. ZIJ IS ZEER PROPER, POETST EN BOENT DE HELE DAG EN LEX WORDT DAARBIJ NIET VERGETEN...

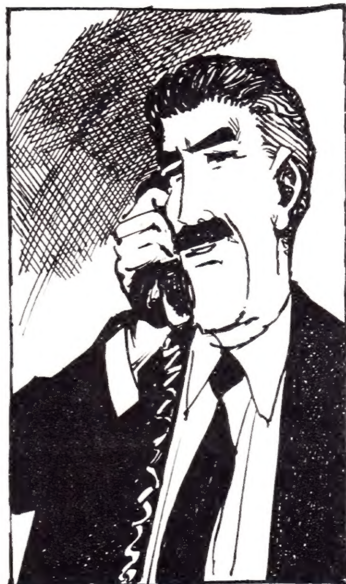

VOOR DE GEBOORTE VAN LEX KWAM ZIJN VADER NOGAL EENS IN HET CAFE MAAR NU IS HIJ ZO TROTS DAT HIJ BIJNA AL ZIJN VRIJE TIJD AAN LEX BESTEEDT. HIJ IS ALLEEN NOG LID GEBLEVEN VAN DE HARMONIE...

LEX GAAT ALTIJD, SAMEN MET ZIJN MOEDER, KIJKEN ALS DE HARMONIE DOOR DE STRATEN MARCHEERT...

OP ZEKERE DAG, LEX IS NET VIER GEWORDEN, IS ER GROTE OPWINDING IN DE STAD. ER IS BRAND UITGEBROKEN IN EEN MIJNGANG. EEN ONTPLOFFING VOLGT EN TWEE EN TWINTIG MIJNWERKERS RAKEN INGESLOTEN WAARONDER DE VADER VAN LEX. ER HEERST EEN ZEER GESPANNEN SFEER. DE MENSEN SCHELDEN OP DE SLECHTE OMSTANDIGHEDEN IN DE MIJN WAARDOOR DEZE RAMP HEEFT KUNNEN GEBEUREN.

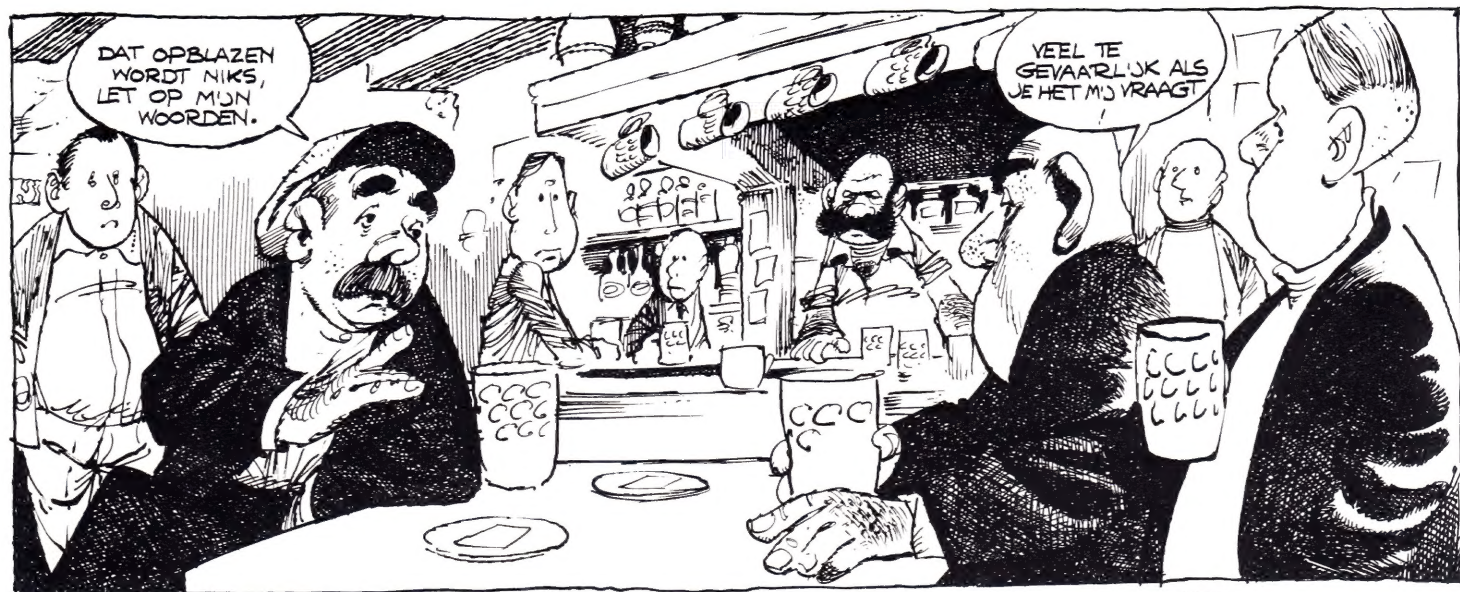
VOORAL DE DIREKTEUR, DE „WESTERLING" MOLENSLOOT MOET HET DAARBIJ ONTGELDEN.

ER WORDT NAARSTIG GEZOCHT NAAR EEN MOGELIJKHEID OM DE INGESLOTEN MIJNWERKERS TE REDDEN. DAARBIJ IS DE GROOTSTE SPOED VEREIST OMDAT DE GANG WAARIN DE INGESLOTENEN ZICH BEVINDEN LANGZAAM VOLLOOPT MET WATER,

OP EEN PERSKONFERENTIE LANCEERT DE DIREKTEUR VAN DE MIJN, IR. MOLENSLOOT, EEN PLAN OM HET PUIN IN DE INGESTORTE GANG MET DYNAMIET VOORZICHTIG OP TE BLAZEN. DAARDOOR ZOU ER MISSCHIEN EEN DOORGANG KUNNEN ONTSTAAN WAARDOOR BEVRIJDING MOGELIJK WORDT.

HET PLAN, HEVIG BEKRITISEERD DOOR ERVAREN MIJNWERKERS, WORDT TENSLOTTE AANGENOMEN EN DE RISKANTE OPERATIE BEGINT.

KLEINE STAVEN DYNAMIET WORDEN AANGEBRACHT,.. PLOTSELING MEENT SJENG, EEN VAN DE MIJNWERKERS, KLOPSIGNALEN TE HOREN. HIJ WAARSCHUWT MOLENSLOOT EN ZEGT DAT MISSCHIEN IEMAND VLAK ACHTER DE INSTORTING KAN ZITTEN EN DAT HET GEBRUIK VAN DYNAMIET DUS TE GEVAARLIJK IS, GRAVEN IS BETER... MOLENSLOOT WIJST EROP DAT HET WATER IN DE GANG SNEL STIJGT EN DAT ZE GEEN TIJD MOGEN VERLIEZEN...

BOVENDIEN IS *HIJ* DE BAAS EN NEEMT *HIJ* DE BESLISSINGEN.

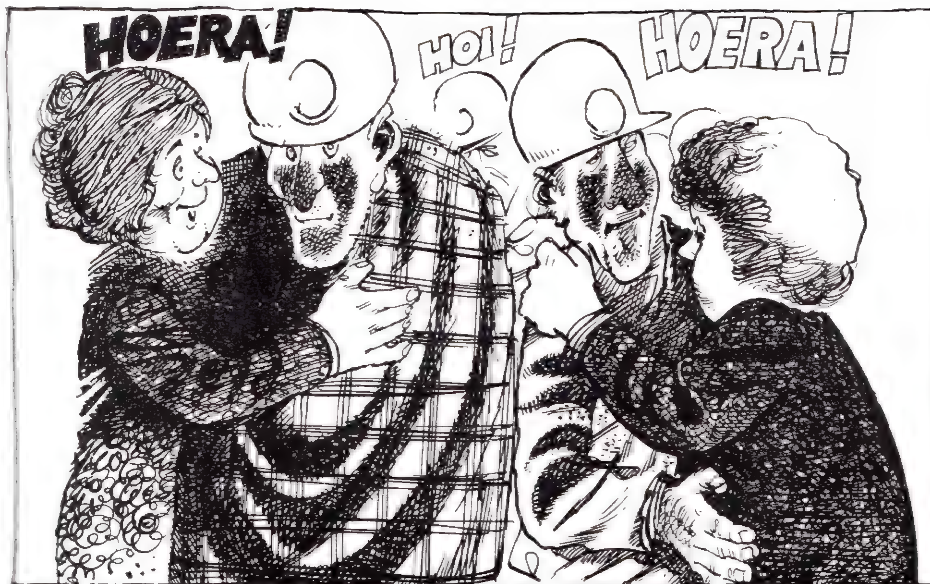
VERSCHILLENDE SOORTEN LEIDERS

IN DE LOOP DER TIJDEN ZIJN ER VEEL VERSCHILLENDE SOORTEN LEIDERS VOORGEKOMEN. IEDERE TIJD HEEFT ZIJN EIGEN SOORT LEIDERSCHAP. OP PAGINA 49 ZULLEN WE ZIEN DAT IN ONZE HUIDIGE SAMENLEVING DE DEMOCRATISCHE LEIDER HET MEEST IN TREK IS.
DAT IS EEN LEIDER DIE IN OVERLEG EN SAMENWERKING MET ANDEREN KAN WERKEN EN DIE GEWEND IS AAN EEN STUK OPENHEID TEGENOVER KRANTEN, RADIO EN TV.

IN DE LITERATUUR WORDEN EEN GROOT AANTAL SOORTEN LEIDERS GENOEMD.
DE BELANGRIJKSTE ZIJN:

1. DE CHARISMATISCHE LEIDER, IEMAND DIE DOOR ZIJN PERSOONLIJKHEID EEN GROOT GEZAG WEET TE VERWERVEN, EEN SOORT GELOOF WEET TE WEKKEN, WAARDOOR MENSEN HEM VOLGEN.
2. DE SYMBOLISCHE LEIDER. DAT IS EEN LEIDER DIE VEEL AANZIEN HEEFT, DOCH WEINIG WERKELIJKE MACHT EN DIE EEN LAND OF GROEP SYMBOLISEERT. DE KONINGEN VAN DE MEESTE EUROPESE LANDEN HEBBEN EEN DERGELIJKE POSITIE.
3. DE INTELLEKTUELE LEIDER. DAT IS EEN LEIDER DIE NIET ZO'N GROTE MACHT HEEFT OP BESTUURLIJK GEBIED, MAAR WEL GROTE INVLOED HEEFT GEHAD IN EEN BEPAALD TIJDPERK, BIJV. *GOETHE, DARWIN* EN MARX.
4. DE ADMINISTRATIEVE LEIDER. HIJ IS BENOEMD ALS HOOFD VAN EEN ORGANISATIE, VARIEREND VAN EEN SPORTCLUB TOT EEN LAND EN DIENT ER VOOR TE ZORGEN DAT DE DOELSTELLING VAN ZIJN ORGANISATIE BEREIKT WORDT.
   OP HET OGENBLIK IS DAT DE BELANGRIJKSTE EN MEEST VOORKOMENDE SOORT IN ONZE SAMENLEVING.
5. DE MANIPULATOR. DIT TYPE LEIDERSCHAP IS GEBASEERD OP DE KUNST OM ANDERE PERSONEN TE BEINVLOEDEN DOOR SLIMME PROPAGANDA. DE FASCISTISCHE LEIDERS MUSSOLINI EN HITLER WAREN VAN DAT SOORT.
6. DE AUTORITAIRE LEIDER. DAT IS EEN LEIDER DIE VOORAL MACHT WIL UITOEFENEN EN DIE DAARBIJ ALLE MACHTSMIDDELLEN GEBRUIKT WAAROVER HIJ BESCHIKT. B.V. STALIN.
7. DE VERNIEUWENDE LEIDER. DIT SOORT LEIDER BESTAAT VAAK NAAST DE OFFICIËLE LEIDER VAN DE GROEP. HIJ WIL IN DE EERSTE PLAATS VERNIEUWINGEN AANBRENGEN IN WAARDEN, NORMEN EN/OF METHODES VAN EEN GROEP.
   VOORBEELDEN ZIJN GANDHI EN MARTIN LUTHER KING.

WE ZIEN DUS WEL DAT ER VEEL SOORTEN VAN LEIDERSCHAP ZIJN EN DAT OOK *EEN* LEIDER VERSCHILLENDE SOORTEN IN ZICH KAN VERENIGEN.

NA DRIE KLEINE ONTPLOFFINGEN EN EEN WEINIG GRAVEN IS ER INDERDAAD EEN DOORGANG. EEN VOOR EEN KOMEN DE MIJNWERKERS OPGELUCHT NAAR BUITEN EN WORDEN DOOR HUN FAMILIELEDEN MET GROTE VREUGDE ONTVANGEN.

OPEENS BLIJKT DAT DE VADER VAN LEX ER NIET BIJ IS... EEN AANTAL MANNEN GAAT DE GANG WEER IN OM HEM TE ZOEKEN, MAAR HIJ BLIJFT ONVINDBAAR.

ONDANKS HET FEIT DAT LEX' VADER NIET IS GEVONDEN VIERT HET STADJE TOCH FEEST.
MEN MOET DE OPGEKROPTE SPANNING KWIJT.

LEX' MOEDER IS ERG TENEERGESLAGEN,
EN HUILT DOORLOPEND...

IN DE LANDELIJKE PERS WORDT DE REDDING VAN DE EEN EN TWINTIG MIJNWERKERS ZEER UITVOERIG BESCHREVEN. VOORAL HET INGENIEUZE PLAN VAN MOLENSLOOT WORDT ALOM GEROEMD...

LEX' MOEDER SLAAPT TWEE DAGEN EN NACHTEN NIET EN OOK LEX MIST ZIJN VADER ERG.

EEN DAG LATER KOMT MIJNHEER PASTOOR EN VERTELT DAT HAAR MAN IS GEVONDEN... HELAAS DOOD. HET BLIJKT DAT HIJ OP EIGEN HOUTJE EEN DOORGANG WILDE VRIJMAKEN EN DOOR DE ONTPLOFFINGEN MOET ZIJN VERRAST.

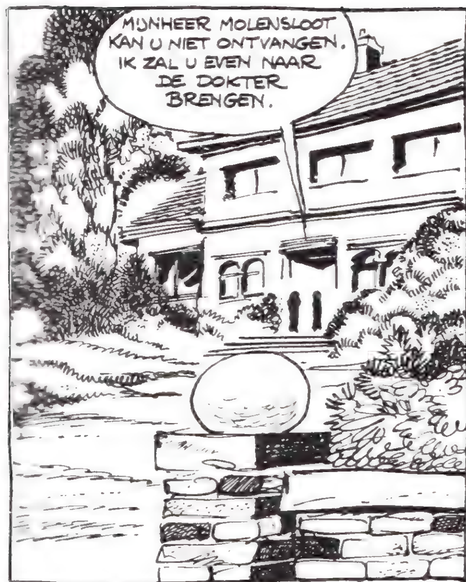
DE BEGRAFENIS WORDT DOOR HET HELE STADJE BIJGEWOOND, ER IS VEEL MEDELEVEN MET DE WEDUWE EN HAAR ZOONTJE. ALLE MIJNWERKERS EVENALS ALLE LEDEN VAN DE HARMONIE ZIJN AANWEZIG.

TIJDENS DE KOFFIETAFEL VERTELT SJENG DAT VOLGENS HEM SJEF NOG ZOU LEVEN ALS ZE NAAR HEM HADDEN GELUISTERD... HET WERKEN MET DYNAMIET WAS VOOR SJEF FATAAL GEWEEST.

HET VERHAAL GAAT ALS EEN LOPEND VUURTJE ROND EN HET HELE STADJE FLUISTERT DAT MOLENSLOOT EIGENLIJK SCHULDIG IS AAN DE DOOD VAN SJEF. ALS HIJ ZE HAD LATEN UITGRAVEN, DUS DE RAAD VAN DE MIJNWERKERS HAD OPGEVOLGD, WAREN ZE ER ALLEMAAL LEVEND UITGEKOMEN.

OOK LEX' MOEDER HOORT HET VERHAAL, HAAR BOOSHEID RICHT ZICH OP MOLENSLOOT EN GROEIT VAN UUR TOT UUR. TENSLOTTE HOUDT ZIJ HET NIET MEER UIT. ZIJ WIL MOLENSLOOT ER VRAGEN OVER STELLEN MAAR WORDT VRIENDELIJK MAAR BESLIST DE DEUR GEWEZEN...

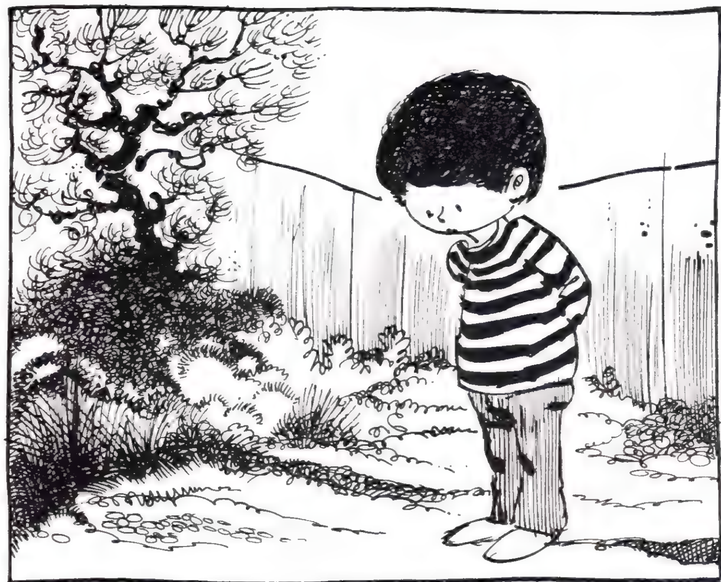
EN NAAR DE HUISARTS DOORGESTUURD DIE HAAR KALMERENDE MIDDELEN VOORSCHRIJFT...

OOK MIJNHEER PASTOOR LUKT HET NIET HAAR TE TROOSTEN.

DE VOLGENDE DAG VERTELT ZIJ LEX DAT ZIJN VADER IS VERMOORD EN DAT MOLENSLOOT DE DADER IS OMDAT HIJ NIET NAAR DE ERVAREN MIJNWERKERS HEEFT WILLEN LUISTEREN.

ALS HIJ LATER GROOT IS MOET HIJ DE SCHULD VAN MOLENSLOOT GAAN BEWIJZEN. LEX SNAPT HET ALLEMAAL NIET ZO GOED, MAAR HIJ BEGRIJPT WEL DAT ER VEEL VAN HEM VERWACHT WORDT.

LEX DOET HET OP DE LAGERE SCHOOL UITSTEKEND. HIJ BEHOORT TOT DE BESTEN VAN DE KLAS. ZIJN MOEDER KAN MET MOEITE DE EINDJES AAN ELKAAR KNOPEN. ZIJ HEEFT SLECHTS EEN KLEIN PENSIOENTJE VAN DE MIJN EN VERDIENT VERDER NOG WAT BIJ ALS WASVROUW...

ZIJ WAST OOK BIJ DE FAMILIE MOLENSLOOT, ZE ZOU DAT LIEVER NIET DOEN MAAR ER ZIJN ZO WEINIG NOTABELEN IN HET STADJE. STEEDS WEER VERTELT ZE LEX HET VERHAAL VAN DE DOOD VAN ZIJN VADER EN MOET LEX BELOVEN GOED TE LEREN ZODAT HIJ VOOR RECHTER KAN STUDEREN OM ZO DE OORZAAK VAN DE DOOD VAN ZIJN VADER TE ACHTERHALEN.

DAT MAAKT ALTIJD WEER GROTE INDRUK OP LEX EN 'S NACHTS VERSCHIJNT ZIJN VADER VAAK IN ZIJN DROMEN, GEKLEED IN EEN STRENG TOGA, DIE HEM AANSPOORT RECHTER TE WORDEN...

DE INVLOED VAN OPVOEDING OP HET LEIDERSCHAP

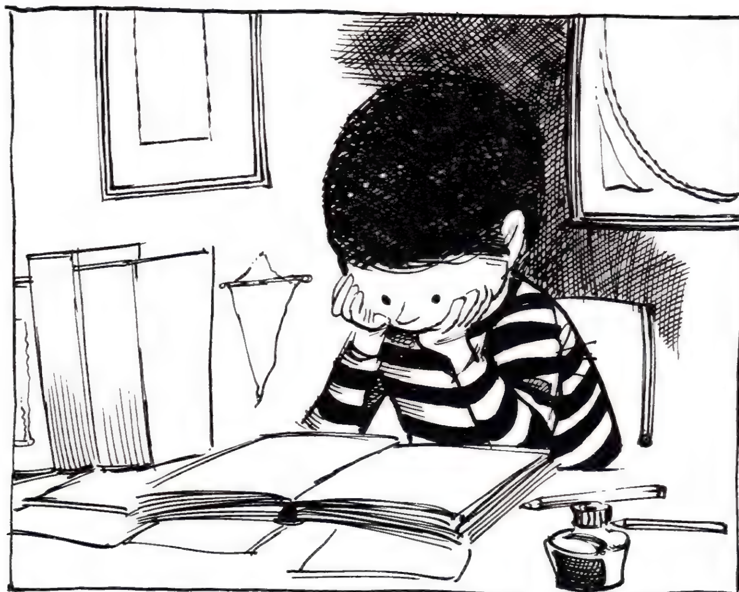
DE OPVOEDING DIE KINDEREN KRIJGEN HEEFT EEN ZEER GROTE INVLOED OP DE POSITIE DIE ZE IN HUN LATERE LEVEN ZULLEN INNEMEN. EN DUS OOK OP HET AL OF NIET BEREIKEN VAN EEN LEIDERSCHAPSPOSITIE.

UIT MEERDERE ONDERZOEKINGEN BLIJKT DAT VOORAL MOEDERS EEN GROTE INVLOED HEBBEN OP DE PRESTATIEDRANG VAN HUN KINDEREN. MOEDERS UIT DE HOGERE-MIDDENKLASSE BLIJKEN VEEL MEER NADRUK TE LEGGEN OP GOEDE SCHOOLPRESTATIES, DAN MOEDERS UIT DE LAGERE KLASSEN. DIT IS EEN VAN DE FAKTOREN, DIE ER TOE BIJDRAAGT, DAT DE MEESTE LEIDERS IN ONZE SAMENLEVING AFKOMSTIG ZIJN UIT DE HOGERE EN MIDDENKLASSE.

VAAK OOK DRINGEN OUDERS HUN KINDEREN ROLLEN OP WAARAAN ZE TEN KOSTE VAN ALLES MOETEN VOLDOEN. ZO NOEMT *RICHTER* EEN AANTAL VAN DIE ROLLEN:

1. DE ROL VAN DE SUBSTITUUT PARTNER. DAT IS EEN ROL DIE EEN KIND OPGEDRONGEN KRIJGT, WAARBIJ HIJ IEMAND - VAAK EEN OVERLEDENE - MOET VERVANGEN. IN DE STRIP ZIEN WE DAT LEX VEEL VAN DE ROL VAN ZIJN OVERLEDEN VADER MOET OVERNEMEN.
2. DE ROL VAN DE KOPIE. DAT IS EEN ROL WAARBIJ DE KINDEREN HET GEDRAGSPATROON VAN HUN OUDERS KRIJGEN OPGEDRONGEN. IN VELE OPVOEDINGSSITUATIES IS DIT PATROON NOG DUIDELIJK AANWEZIG.
3. DE ROL VAN HET IDEALE ZELF. DEZE ROL WORDT GEKENMERKT DOORDAT KINDEREN PRESTATIES MOETEN LEVEREN, WAARAAN HUN OUDERS ZELF NIET HEBBEN KUNNEN VOLDOEN. BIJVOORBEELD OUDERS DIE VROEGER AAN SPORT HEBBEN GEDAAN EN NOOIT HET HOOGSTE HEBBEN BEREIKT PROBEREN HUN KINDEREN ONDER PRESSIE TOT TOPPRESTATIES TE BRENGEN.
4. DE ROL VAN DE BONDGENOOT. HIERBIJ HEBBEN DE OUDERS VAAK EEN KONFLIKT MET HUN OMGEVING. ZIJ PROBEREN HUN KINDEREN TE BETREKKEN IN DEZE STRIJD. LEX BIJVOORBEELD MOET VAN ZIJN MOEDER DE OORZAAK VAN DE DOOD VAN ZIJN VADER HELPEN OPHELDEREN EN WORDT DAAR KONSTANT MEE GEKONFRONTEERD.

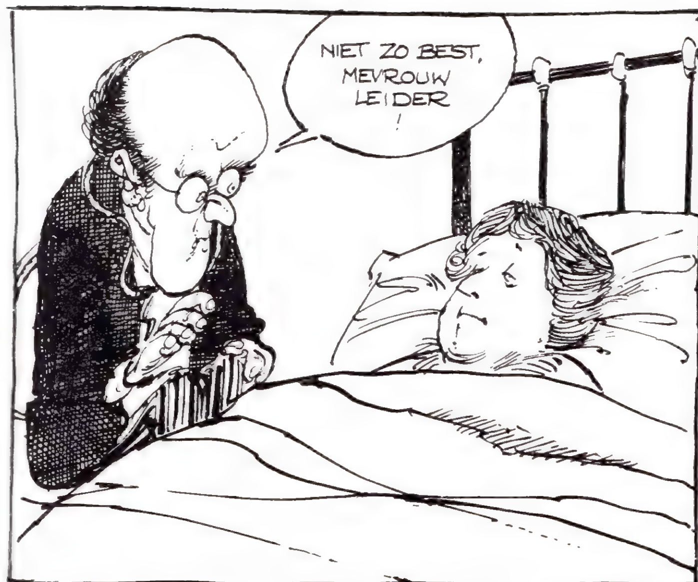
DIT OPDRINGEN VAN WAARDEN EN NORMEN HOUDT NIET OP BIJ HET GEZIN. OOK DE SCHOOL EN DE MASSAKOMMUNIKATIEMIDDELEN ZIJN ONOPHOUDELIJK BEZIG MET HET BENADRUKKEN VAN „ALS JE GOED JE BEST DOET OP SCHOOL, DAN KRIJG JE GOEDE PUNTEN EN DAN ZUL JE HET LATER BESLIST HEEL VER BRENGEN."

OP SCHOOL IS LEX ERG TERUGGETROKKEN, HIJ HEEFT WEINIG VRIENDJES, MEESTAL LEEST HIJ OF IS HIJ BEZIG MET ZIJN HUISWERK ZODAT HIJ GEEN TIJD HEEFT OM TE VOETBALLEN OF TE VECHTEN MET ANDERE JONGENS. HIJ HELPT ZIJN MOEDER GRAAG MET SCHOONMAKEN VAN HET HUIS...

NA DE LAGERE SCHOOL GAAT LEX NAAR DE *HBS* IN HEERLEN. OOK DAAR LEERT HIJ GOED. HIJ HEEFT WEL ENIGE MOEITE ZICH AAN TE PASSEN. HET KONTAKT MET ANDERE KINDEREN, DIE VEELAL UIT HOGERE MILIEUS KOMEN VERLOOPT STROEF EN HIJ IS DAN OOK TAMELIJK EENZAAM.

ALS LEX IN DE DERDE KLAS ZIT, KRIJGT ZIJN MOEDER TE KAMPEN MET EEN ERNSTIGE VORM VAN REUMA, ZIJ MAG VAN DE DOKTER NIET MEER UIT WERKEN GAAN...

HET INKOMEN WORDT MINDER, LEX MAG HET DERDE SCHOOLJAAR AFMAKEN MAAR MOET DAARNA VAN SCHOOL AF.

ONDERWIJS EN LEIDERSCHAP.

HET ONDERWIJS DAT IEMAND GEVOLGD HEEFT, KRIJGT EEN STEEDS GROTERE INVLOED OP DE MAATSCHAPPELIJKE POSITIE DIE IEMAND LATER ZAL BEREIKEN. VOOR BIJNA ALLES HEB JE TEGENWOORDIG EEN DIPLOMA NODIG.

UIT EEN ONDERZOEK VAN VAN HEEK IS GEBLEKEN DAT ARBEIDERSKINDEREN VEEL MINDER KANSEN HEBBEN OM TOT GOEDE LEERPRESTATIES TE KOMEN, DAN KINDEREN UIT DE MIDDEN- OF HOGERE KLASSE-GEZINNEN.
ARBEIDERSKINDEREN KOMEN OP EEN SCHOOL, WAAR ZE EEN HEEL ANDER KULTUURPATROON ONTMOETEN DAN ZIJ THUIS GEWEND ZIJN. DE MEESTE ONDERWIJZERS EN LERAREN ZIJN IMMERS AFKOMSTIG UIT DE MIDDENKLASSE.
ZO WORDT ER BIJVOORBEELD IN ARBEIDERSGEZINNEN VEEL MINDER MET DE KINDEREN GEPRAAT, WAARDOOR ZE ALMETEEN EEN ACHTERSTAND HEBBEN, OMDAT PRATEN EEN VAN DE BELANGRIJKSTE BEZIGHEDEN OP SCHOOL IS.

DIT IS EEN VAN DE OORZAKEN DAT DE GROEP WERKENDE JONGEREN BIJNA HELEMAAL BESTAAT UIT ARBEIDERSKINDEREN. SLECHTS 12% VAN DE KINDEREN VAN GESCHOOLDE ARBEIDERS VOLGT VOORTGEZET ONDERWIJS EN MAAR 7% VAN DE KINDEREN VAN ONGESCHOOLDE ARBEIDERS. VOOR KINDEREN UIT DE HOGERE MILIEUS IS DIT 60%. OP DE UNIVERSITEIT KOMT NOG GEEN 10% VAN DE STUDENTEN UIT DE LAGERE MILIEUS.

OP HET OGENBLIK WORDT GEPROBEERD AAN DEZE SITUATIE WAT TE VERANDEREN DOOR EXTRA LEERKRACHTEN IN TE SCHAKELEN OP SCHOLEN WAAR VOORNAMELIJK ARBEIDERSKINDEREN ZITTEN EN DOOR DEZE OUDERS MEER BIJ HET ONDERWIJS TE BETREKKEN, ZODAT DE AFSTAND THUIS-SCHOOL KLEINER WORDT.

DE NIEUWE NOTA VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS VAN KEMENADE, OVER DE TOEKOMSTIGE ONTWIKKELING VAN HET ONDERWIJS IN NEDERLAND, DE ZOGENAAMDE *CONTOURENNOTA*, HEEFT ALS BELANGRIJKSTE DOEL HET WEGNEMEN VAN DE DREMPELS UIT HET ONDERWIJS OM OP DIE MANIER ALLE LEERLINGEN GELIJKE KANSEN TE GEVEN.

LEX GAAT WERKEN BIJ DE MIJN, OP DE LOONADMINISTRATIE VAN MOLENSLOOT ZIJN MOEDER IS DAAR NIET BLIJ MEE, ZIJ ZIET DIT ALS EEN NIEUWE KAPITULATIE. MAAR DE PORTEMONNEE WORDT STEEDS DUNNER EN ER ZIJN GEEN ANDERE MOGELIJKHEDEN. ZIJ GEEFT TENSLOTTE TOE...

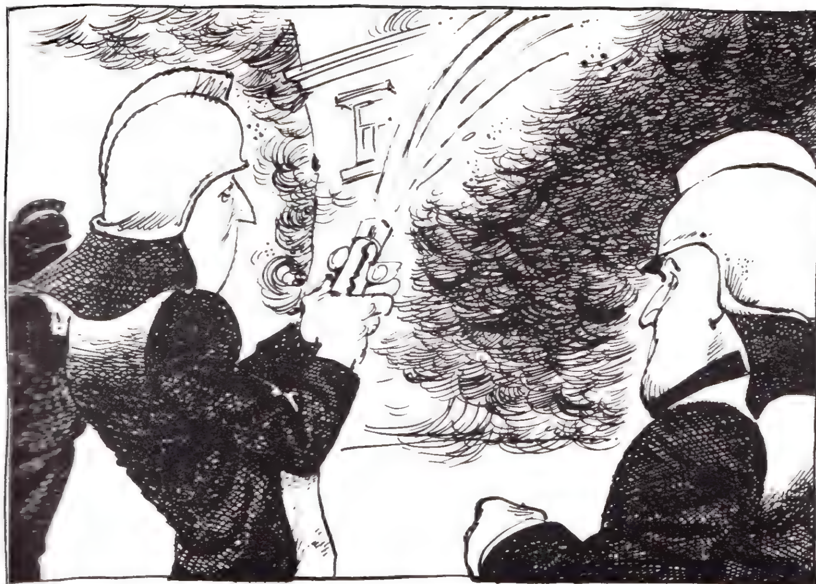
LEX VINDT HET WEL LEUK WERK, HIJ DOET GOED ZIJN BEST EN KAN GOED OVERWEG MET MOLENSLOOT, MAAR ALS HIJ ZIJN MOEDER VERTELT DAT HIJ NAUWELIJKS KAN GELOVEN DAT MOLENSLOOT SCHULD HEEFT AAN DE DOOD VAN ZIJN VADER MAAKT DIT HAAR ZEER VERDRIETIG... OPNIEUW DOET ZIJ HAAR HELE VERHAAL.

DIE NACHT VERSCHIJNT ZIJN VADER WEER IN ZIJN DROOM EN GEEFT HEM OPDRACHT DE VOLGENDE DAG DE LOONADMINISTRATIE IN BRAND TE STEKEN...

ALS MOLENSLOOT DIE DAG LEX VERTELT DAT DE LOONADMINISTRATIE VERANDERD WORDT EN DAT LEX EEN ANDERE TAAK KRIJGT, RAAKT HIJ ZO IN DE WAR, DAT HIJ HET BEVEL VAN ZIJN VADER OPVOLGT.

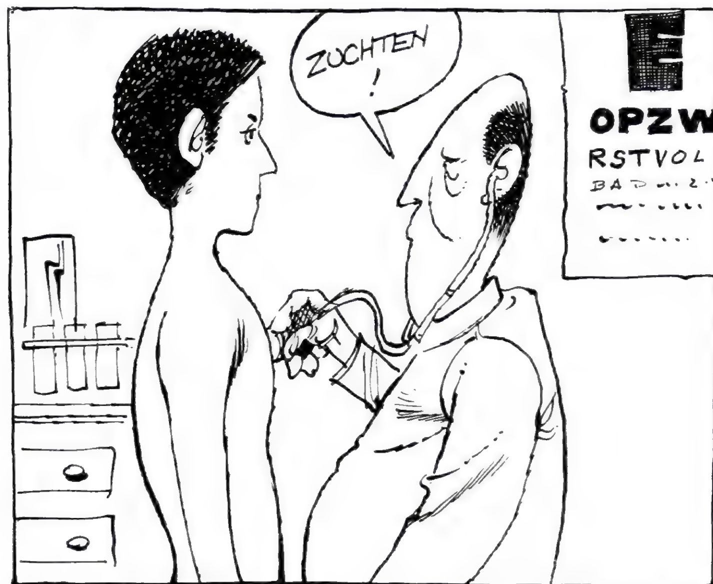

EEN GROTE PANIEK ONTSTAAT ALS EEN GEDEELTE VAN DE ADMINISTRATIE INVLAMMEN OPGAAT, DE BRANDWEER WEET HET VUUR SNEL ONDER BEDWANG TE KRIJGEN. DOOR TUSSENKOMST VAN ZIJN MOEDER EN VOORAL MIJNHEER PASTOOR WORDT LEX NIET ONTSLAGEN...

WEL MOET HIJ ZICH LATEN ONDERZOEKEN DOOR EEN PSYCHIATER... DEZE KOMT NA EEN DIEPGAAND ONDERZOEK TOT DE KONKLUSIE DAT ER NIETS ERNSTIGS AAN DE HAND IS...

TOCH IS EEN „EERVOL" ONTSLAG ONVERMIJDELIJK, LEX IS EEN HALF JAAR WERKELOOS EN TENSLOTTE MELDT HIJ ZICH BIJ DE MARINIERS... HIJ WORDT GOEDGEKEURD EN TEKENT VOOR ZES JAAR.

DE OVERGANG IS GROOT VOOR HEM, HIJ IS EIGENLIJK NOOIT BUITEN LIMBURG GEWEEST... TOCH PAST HIJ ZICH SNEL AAN. EN MAAKT ZICH DE GEDRAGINGEN, DIE IN DEZE OMGEVING VEREIST ZIJN, VLOT EIGEN.

HIJ WORDT UITGEZONDEN NAAR NED. INDIE EN STRIJDT MEE TEGEN DE BEVRIJDINGSBEWEGING DIE DE NEDERLANDSE OVERHEERSING NIET LANGER WIL AKSEPTEREN... DAARBIJ VALT HIJ OP DOOR ZIJN ONVERSCHROKKENHEID. HIJ LIJKT GEEN GEVAAR TE VREZEN, ZIJN GEDRAG IS UITERST RECHTLIJNIG. ZOALS ALTIJD HEEFT HIJ WEINIG KONTAKT MET ZIJN DIENSTGENOTEN, HIJ GAAT ZEER FORMEEL MET HEN OM. ALS ONDEROFFICIER HOORT HIJ EIGENLIJK NERGENS BIJ... DAARDOOR WORDT HIJ VAAK DOOR DE OFFICIEREN EN DE LAGERE MANSCHAPPEN ALS PISPAAL GEBRUIKT...

DESONDANKS WORDT HIJ IN HET ALGEMEEN DOOR BEIDE GROEPEN GETOLEREERD OMDAT HIJ OVER EEN BEHOORLIJK INKASSERINGS-VERMOGEN EN EEN STERK RECHTVAARDIGHEIDSGEVOEL BESCHIKT.

LEIDERS, HET MIDDENKADER EN ONDERGESCHIKTEN

LEIDERSCHAP EN ONDERGESCHIKTHEID ZIJN ONVERBREKELIJK MET ELKAAR VERBONDEN. ALS ONDERGESCHIKTEN DE ORDERS VAN HUN MEERDEREN NIET MEER OPVOLGEN, DAN FUNKTIONEERT HET LEIDERSCHAP NIET MEER.

IN ONZE HUIDIGE MAATSCHAPPIJ IS BIJ DE OPVOEDING NOG VAAK EEN TENDENS AANWEZIG DE KINDEREN EEN KRITIEKLOZE GEHOORZAAMHEID BIJ TE BRENGEN. VAN KINDEREN WORDT KRITIEK NAUWELIJKS GEAKSEPTEERD, HETGEEN UITERAARD ZIJN GEVOLGEN HEEFT, ALS ZIJ EENMAAL VOLWASSEN ZIJN.

HELAAS KOMT HET DAN OOK ZELDEN VOOR DAT VOLWASSENEN IN EEN ONDERGESCHIKTE ROL ZICH AFVRAGEN OF EEN OPDRACHT WEL DOOR DE BEUGEL KAN.
HET DUIDELIJKST WORDT DAT GEÏLLUSTREERD DOOR EEN ONDERZOEK VAN HOFLING. HIJ BELDE 22 VERPLEEGSTERS IN EEN ZIEKENHUIS OP, STELDE ZICH VOOR ALS ARTS EN GAF OPDRACHT EEN BEPAALD MEDICIJN AAN EEN PATIENT TE GEVEN. (VERPLEEGSTERS MOGEN NOOIT RECEPTUUR-OPDRACHTEN PER TELEFOON AANNEMEN).

HET MEDICIJN KWAM NIET OP DE GEWONE LIJST VOOR EN BOVENDIEN MOEST DE VERPLEEGSTER HET TOEDIENEN IN EEN ANDERE DOSIS DAN OP DE VERPAKKING WAS AANGEGEVEN.
HET BLEEK DAT DESALNIETEMIN 21 VAN DIE 22 VERPLEEGSTERS VOLDEDEN AAN DE OPDRACHT. DIT HUIVERINGWEKKENDE RESULTAAT BEWIJST WEL DAT BIJNA IEDERE OPDRACHT, LOS VAN DE INHOUD, WORDT OPGEVOLGD.

EEN HELE BIJZONDERE POSITIE HEEFT HET MIDDENKADER IN ONZE SAMENLEVING (BIJV. VOORMANNEN EN ONDEROFFICIEREN).
ZIJ BEHOREN NIET TOT DE ECHTE LEIDINGGEVENDE KATEGORIE EN OOK NIET TOT DE ONDERGESCHIKTEN.
ZIJ VERVULLEN EEN SOORT BRUGFUNKTIE EN HUN POSITIE IS VAAK ZEER MOEILIJK. ALS ER IETS FOUT GAAT WORDEN ZIJ METEEN DOOR DE LEIDING OP HET MATJE GEROEPEN. TERWIJL ZIJ ANDERZIJDS DOOR DE ONDERGESCHIKTEN VAAK GEZIEN WORDEN ALS DE DIREKT VERANTWOORDELIJKEN VOOR ALLERLEI ONAANGENAME SITUATIES IN HUN WERKOMSTANDIGHEDEN.

VAAK MAKEN DEZE MIDDENKADERS DAN OOK EEN IDENTITEITSKRISIS DOOR, OMDAT ZE NIET WETEN WAARTOE ZE BEHOREN MET ALS GEVOLG DAT ZE VAAK DIENEN ALS PISPAALTJE VOOR BEIDE GROEPEN.

HET DUIDELIJKST KOMT ZIJN GEDRAG TOT UITING TIJDENS BEZOEKEN AAN VERSCHILLENDE HAVENPLAATSEN. HIJ ZOEKT GEEN VERTIER IN CAFE'S EN BEMOEIT ZICH OOK NIET MET VROUWEN. HIJ IS ZUINIG EN STUURT IEDERE CENT DIE HIJ OVERHOUDT NAAR ZIJN MOEDER...

HIJ SCHRIJFT HAAR REGELMATIG EN ALS HIJ VERLOF HEEFT GAAT HIJ NAAR HUIS. VAAK GAAN DE GESPREKKEN OVER DE DOOD VAN ZIJN VADER.

ZIJN MOEDER BETREURT HET NOG STEEDS DAT HIJ DOOR HAAR ZIEKTE NIET HEEFT KUNNEN STUDEREN... EN GEEN RECHTER IS GEWORDEN. HIJ STELT HAAR GERUST EN BELOOFT DE OORZAAK VAN DE DOOD VAN ZIJN VADER AAN HET LICHT TE BRENGEN.

OP EEN MIDDAG ONTMOET HIJ BIJ EEN BUURMAN, FRANS VOLMANS, DE BEKENDE VAKBONDSLEIDER VAN DE MIJNWERKERSBOND. DEZE VERTELT HEM VAN HET VAKBONDSWERK EN DE GROTE TAAK DIE NOG TE VERVULLEN IS: DE ARBEIDERS BEVRIJDEN UIT HET ARMZALIG BESTAAN... LEX RAAKT GEIMPONEERD DOOR DE UITGEBREIDE KENNIS VAN DEZE STRIJDLUSTIGE MAN.

HIJ GAAT BOEKEN LEZEN OVER DE HISTORISCHE ONTWIKKELING VAN DE NEDERLANDSE SAMENLEVING EN OVER DE FUNKTIE VAN DE VAKBOND DAARBIJ. HIJ KRIJGT STEEDS MEER BELANGSTELLING VOOR HET WERK VAN DE VAKBONDEN. HIJ GAAT ZELFS ZOVER DAT HIJ ZIJN GEDACHTEN UITDRAAGT ONDER DE MEDEOPVARENDEN.

AL SPOEDIG WORDT HEM DAT DOOR DE KOMMANDANT VERBODEN. HET BRENGEN VAN POLITIEKE INFORMATIE IS AAN BOORD NIET TOEGESTAAN.

LEX SNAPT DAAR NIETS VAN EN WIL EIGENLIJK HET LIEFST DE MARINE DIREKT VERLATEN. NA EEN GESPREK MET VOLMANS BESLUIT HIJ TOCH MAAR ZIJN TIJD UIT TE DIENEN HOEWEL HIJ ER GEEN ECHT PLEZIER MEER AAN BELEEFT.

VOLMANS BELOOFT HEM DAT HIJ WEL EEN BAANTJE BIJ DE VAKBOND VOOR HEM HEEFT ALS HIJ UIT DIENST KOMT EN DAAR LEEFT HIJ HELEMAAL VAN OP. HUN DISKUSSIES OVER DE SAMENLEVING GAAN VAAK TOT DIEP IN DE NACHT DOOR...

MET KARNAVAL GAAT LEX OP AANRADEN VAN ZIJN MOEDER, DIE VINDT DAT HIJ ER MAAR EENS UIT MOET, NAAR MAASTRICHT...

HIJ BEZOEKT VERSCHILLENDE CAFE'S, MAAR VERMAAKT ZICH NIET ZO BEST OMDAT HIJ ZICH NIET ZO BETROKKEN VOELT BIJ DE HOSSENDE EN DRINKENDE MASSA. OP DE LAATSTE KARNAVALSAVOND RAAKT HIJ IN GESPREK MET EEN BLONDE SERVEERSTER, WAAROP HIJ OP SLAG VERLIEFD WORDT.

HET MEISJE, JEANNE GEHETEN, WORDT ECHTER BELAAGD DOOR EEN ALS BANAAN VERKLEDE KARNAVALSVIERDER. LEX WEET NIET HOE HIJ OP DEZE SITUATIE MOET REAGEREN EN IS ERG JALOERS ALS HIJ HAAR WEG ZIET GAAN MET DE BANAAN. HET LIEFSTE ZOU HIJ EROP LOS WILLEN SLAAN, HIJ BEHEERST ZICH EN DRINKT TEVEEL.

ALS LATER, OM MIDDERNACHT, DE MASKERS AFGAAN, ZIET HIJ ALS DOOR EEN NEVEL, DAT IN DE BANAAN *MOLENSLOOT* IS SCHUIL GEGAAN. LEX VOELT ZICH ERG BEROERD EN GAAT NAAR HUIS WAAR HIJ TROOST ZOEKT BIJ ZIJN MOEDER.

DE PSYCHO-ANALITISCHE THEORIE OVER LEIDERSCHAP

FREUD, DE GRONDLEGGER VAN DE PSYCHO-ANALYSE, VERKLAARDE LEIDERSCHAP VANUIT EEN EXTREME ONDERDRUKKING VAN DE SEXUELE BEHOEFTEN VAN EEN KIND. HIJ STELDE DAT SOMMIGE KINDEREN TIJDENS HUN OPVOEDING DOOR HUN OUDERS ZO ONDERDRUKT WORDEN BIJ HET UITEN VAN SEXUEEL GEDRAG, DAT ZIJ DAT DAN PROBEREN OP TE HEFFEN DOOR ZICH TE GAAN TOELEGGEN OP HET PRESTEREN VAN „GROTE DINGEN." HET STREVEN NAAR EEN LEIDERSCHAPSPOSITIE ZOU EEN VAN DIE GEVOLGEN ZIJN.

OP BASIS VAN DE THEORIE VAN FREUD IS OOK VEEL ONDERZOEK GEDAAN OVER AFWIJKENDE KARAKTERSTRUKTUREN VAN LEIDERS. *BLUEMEL* KONSTATEERDE DAT VEEL LEIDERS PSYCHISCHE AFWIJKINGEN VERTOONDEN. HIJ VOND DWANGMATIG GEDRAG BIJ *COLUMBUS*, *LINDBERG* EN *GANDHI*, ZEER AGRESSIEF GEDRAG BIJ *CROMWELL*, *HITLER* EN *STALIN* EN OOK ACHTERVOLGINGSWAANZIN BIJ *HITLER* EN *STALIN*.

EEN ONDERZOEK DAT EVENEENS GEBASEERD IS OP DE PSYCHO-ANALYTISCHE THEORIE IS DE BEROEMDE STUDIE VAN *ADORNO* OVER DE AUTORITAIRE PERSOONLIJKHEID. HIJ VOND DAT MENSEN HOOG- OF LAAG-AUTORITAIR KUNNEN ZIJN. HOOG-AUTORITAIRE PERSONEN WORDEN GEKENMERKT DOORDAT ZE EEN ZEER GESLOTEN DENKSYSTEEM HEBBEN WAARIN GEEN AFWIJKENDE MENINGEN VOORKOMEN. ZE HEBBEN BEHOEFTE AAN STERKE LEIDINGGEVENDE PERSONEN BOVEN ZICH, VERTONEN NEGATIEVE GEVOELENS TEGENOVER MINDERHEIDSGROEPEN (BIJV. JODEN, SURINAMERS, BUITENLANDSE GASTARBEIDERS) EN HEBBEN ZEER KONSERVATIEVE OPVATTINGEN OVER DE MAATSCHAPPIJ. VOLGENS *ADORNO* IS DAT EEN GEVOLG VAN EEN BEPAALD SOORT OPVOEDING. AUTORITAIRE PERSONEN HEBBEN DIKWIJLS EEN ZEER STRENGE OPVOEDING GEHAD MET VEEL STRAF TENGEVOLGE WAARVAN EEN VOLLEDIGE ONDERDRUKKING VAN DE EIGEN IDENTITEIT PLAATSVINDT.

HOEWEL ZIJN MOEDER HET HEM AFRAADT, IS HIJ ZO VERLIEFD, DAT HIJ DE VOLGENDE DAG TERUGGAAT NAAR HET CAFEETJE.
HIJ WEET JEANNE OVER TE HALEN DIE AVOND MET HEM UIT TE GAAN.

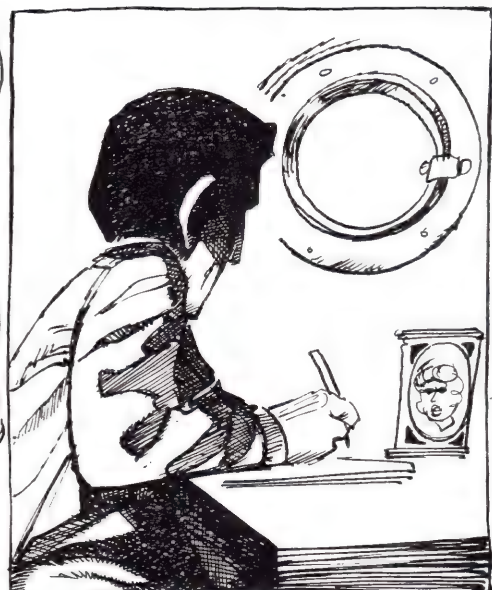
ZIJ HEBBEN SAMEN EEN GEZELLIGE AVOND, HELAAS, DE VOLGENDE DAG LOOPT ZIJN VERLOF AF EN MOET HIJ HAAR ALWEER VERLATEN HIJ BELOOFT HAAR VAAK TE SCHRIJVEN EN DAT DOET HIJ OOK, TWEE KEER PER WEEK.

ALS LEX NA DRIE MAANDEN WEER VERLOF HEEFT GAAT HIJ NAAR HAAR TOE. HIJ VINDT HET WEER GEWELDIG BIJ JEANNE EN DE TIJD VLIEGT OM. ZIJ MAAKT KENNIS MET ZIJN MOEDER MAAR DIE IS NIET ZO GELUKKIG MET HAAR, VOORAL DOOR HET AVONTUURTJE MET MOLENSLOOT,

OP DE LAATSTE AVOND VOLGT ER INDERDAAD EEN ONTNUCHTERING ALS JEANNE HEM ONDER VEEL TRANEN VERTELT DAT ZIJ ZWANGER IS. ZIJ WIL TROUWEN, LEX IS DIEP ONDER DE INDRUKEN WEET ZICH AMPER RAAD OMDAT HIJ NOG EEN JAAR IN DIENST MOET BLIJVEN.

BOVENDIEN BLIJKT ZIJN MOEDER STERK GEKANT TEGEN HET HUWELIJK, ZIJ VINDT JEANNE NIET TE VERTROUWEN EN HET KIND IS MISSCHIEN NIET EENS VAN LEX. NA EEN HEVIGE RUZIE MET ZIJN MOEDER GAAT HIJ TERUG NAAR ZEE EN EEN WEEK LATER SCHRIJFT HIJ JEANNE DAT HIJ MET HAAR WIL TROUWEN...

WAT HEEFT ZE EEN SCHATTIGE JURK AAN.

TWEE MAANDEN LATER VINDT HET HUWELIJK PLAATS. LEX' MOEDER HEEFT NOG STEEDS HAAR BEDENKINGEN. LEX HEEFT HET GEVOEL DAT HIJ DE JUISTE BESLISSING HEEFT GENOMEN.

ZIJ BETREKKEN EEN KLEIN HUIS...
KORTE TIJD DAARNA LOOPT ZIJN KONTRAKT BIJ DE MARINE AF. HIJ NEEMT HET BAANTJE AAN DAT VOLMANS HEM HEEFT AANGEBODEN ALS ASSISTENT VAN DE MIJNWERKERSBOND.

HET KIND WORDT GEBOREN EN HIJ WORDT GEDOOPT MET DE NAMEN JOSEFUS MARIA, MET ALS ROEPNAAM JOS. MOEDER LEIDER WILDE HEM SJEF LATEN HETEN NAAR HAAR OVERLEDEN MAN...

LEX LEERT VEEL TIJDENS ZIJN WERK VOOR DE VAKBOND. HIJ ORGANISEERT VERGADERINGEN. HIJ RAAKT THUIS IN DE SOCIALE VERZERINGEN...

EN HIJ MAG OP KLEINERE PLAATSELIJKE BIJEENKOMSTEN BIJ AFWEZIGHEID VAN VOLMANS WEL EENS EEN REDEVOERING HOUDEN.

MET VOLMANS KAN HIJ HET UITSTEKEND VINDEN. LEX ZIET HEM ALS ZIJN TWEEDE VADER. MET DE ANDERE BESTUURSLEDEN VAN DE BOND IS DE VERSTANDHOUDING NIET ZO GOED OMDAT ZIJ HEM ALS EEN INDRINGER BESCHOUWEN DIE VEEL TE VEEL HET VERTROUWEN VAN DE VOORZITTER GENIET.

WAT ZOU ZO'N VENTJE NOU KUNNEN WETEN VAN DE PROBLEMEN VAN DE MIJNWERKERS ALS HIJ NIET EENS ZELF IN DE MIJN HEEFT GEWERKT? VOLMANS IS ECHTER ZO OVERHEERSEND IN HET BESTUUR DAT LEX ZICH DAAROVER GEEN ZORGEN HOEFT TE MAKEN

OP AANRADEN VAN VOLMANS GAAT LEX OOK ZIJN HBS AFMAKEN. HIJ WERKT DAG EN NACHT EN HEEFT NAUWELIJKS TIJD VOOR VROUW EN KIND.

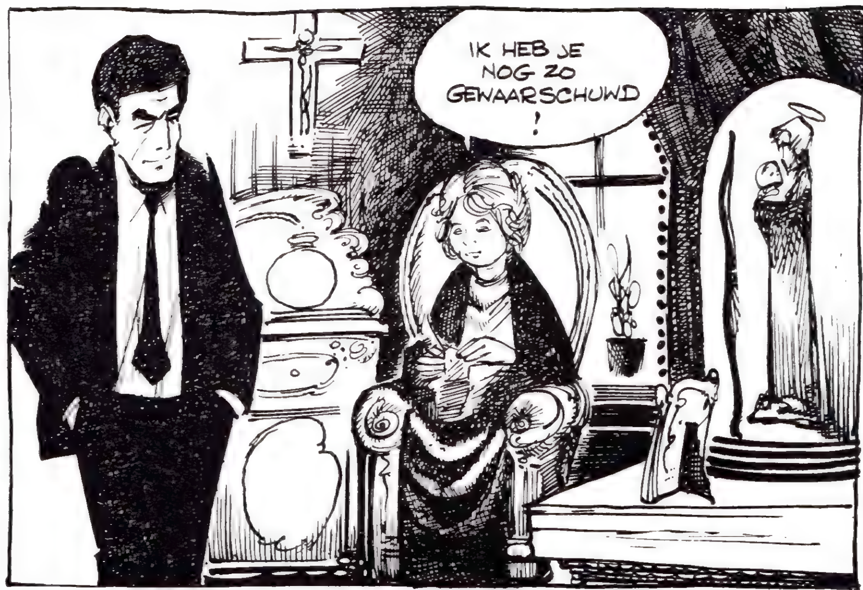
DE VERHOUDING MET ZIJN VROUW IS VRIJ KOEL EN WORDT BOVENDIEN NOG SLECHTER ALS TIJDENS EEN KONFLIKT MET DE ANDERE VAKBONDSBESTUURDERS,

EEN HEM TOESCHREEUWT, WAT OVERIGENS IN HET STADJE ALLANG GEFLUISTERD WORDT, DAT MOLENSLOOT DE VADER IS VAN ZIJN KIND.

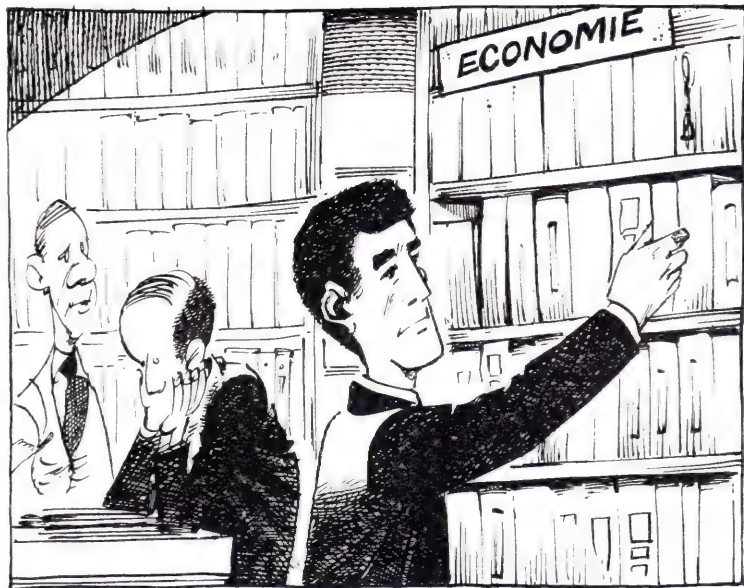
DIT LEIDT TOT EEN HEVIGE RUZIE MET ZIJN VROUW, ZIJ HOUDT VOL DAT HET NIET WAAR IS. DE ECHTELIJKE RUZIE WORDT BIJGELEGD EN ER ONTSTAAT EEN GEWAPENDE VREDE WAARBIJ ZIJ WEINIG KONTAKT MET ELKAAR HEBBEN.

LEX ZOEKT VAAK TROOST BIJ ZIJN MOEDER DIE HERHAALT DAT ZE GELIJK HEEFT GEHAD EN DAT HIJ NOOIT MET JEANNE HAD MOETEN TROUWEN.

HIJ STUDEERT NOG HARDER EN DOET NA EEN JAAR STAATSEXAMEN HBS. ZIJN MOEDER IS NATUURLIJK ERG TROTS OP HEM EN MOEDIGT HEM AAN ALSNOG RECHTEN TE GAAN STUDEREN.

OP AANRADEN VAN VOLMANS BEGINT HIJ ECHTER EEN STUDIE IN DE ECONOMIE OMDAT DAT VOOR HET VAKBONDSWERK VEEL NUTTIGER IS...

ZO GAAT HET NIET LANGER!

WE LEGGEN DE ZAAK PLAT!

OP ZEKERE DAG BREEKT ER EEN WILDE STAKING UIT IN DE MIJN VAN MOLENSLOOT OVER DE LANGE WERKTIJDEN VAN DE ONDERGRONDSE MIJNWERKERS. EERST WIL DE BOND ER NIET ACHTER GAAN STAAN, MAAR LEX WEET VOLMANS TE OVERTUIGEN VAN DE NOODZAAK DAT WEL TE DOEN, OMDAT DAARDOOR DE STRIJDBAARHEID VAN HUN BOND ZEKER VERGROOT ZAL WORDEN. DRIE WEKEN LIGT DE HELE MIJN PLAT EN NA TAKTISCHE ONDERHANDELINGEN MET MOLENSLOOT, WAARBIJ LEX EEN GROTE ROL SPEELT, WEET DE BOND ZIJN EISEN ERDOOR TE KRIJGEN.

DE MARXISTISCHE THEORIE OVER DE KLASSENTEGENSTELLINGEN

MARX, DE GRONDLEGGER VAN HET KOMMUNISME, HEEFT IN ZIJN BOEK „*HET KAPITAAL*", VERSCHENEN IN 1848 NIET VEEL GEZEGD OVER INDIVIDUEEL LEIDERSCHAP, MAAR WEL OVER DE STRIJD OM DE MACHT TUSSEN TWEE TEGENGESTELDE GROEPEN IN DE SAMENLEVING, NAMELIJK DE BEZITTERS VAN DE PRODUKTIEMIDDELEN (ONDERNEMERS, KAPITALISTEN) EN DEGENEN DIE NIET OVER DIE MIDDELEN BESCHIKKEN (ARBEIDERS, PROLETARIAAT).

DIE TEGENSTELLINGEN ZOUDEN VOLGENS MARX LEIDEN TOT EEN ONHERROEPELIJKE OVERWINNING VAN DE ARBEIDERS, DIE NIETS ANDERS TE VERLIEZEN HADDEN DAN HUN KETENEN. DEZE OVERWINNING VAN HET PROLETARIAAT ZOU LEIDEN TOT EEN KLASSENLOZE MAATSCHAPPIJ, WAARBIJ ER GEEN GROTE MACHTSVERSCHILLEN MEER TUSSEN DE MENSEN ZOUDEN ZIJN.

DEZE REVOLUTIONAIRE ONTWIKKELING IS INDERDAAD IN EEN AANTAL LANDEN „GELUKT" (RUSLAND, CHINA EN CUBA). IN DE MEESTE WESTERSE LANDEN IS VOORAL ONDER DRUK VAN DE VAKBONDEN, DE POSITIE VAN DE ARBEIDERS, DOOR HOGERE LONEN EN GOEDE SOCIALE VERBETERINGEN, AANZIENLIJK VERBETERD.

DE MARXISTISTISCHE THEORIE HEEFT LATER NOG VEEL VERANDERINGEN ONDERGAAN. OP HET OGENBLIK KOMT ZIJ HET MEEST VOOR IN DE VORM VAN HET SOCIALISME. DE DOELSTELLING VAN HET SOCIALISME LOOPT IN HOOFDZAAK PARALLEL MET DIE VAN HET MARXISME, NAMELIJK HET BEREIKEN VAN EEN WERELD WAARIN DE VERSCHILLEN TUSSEN ARM EN RIJK ZIJN WEGGEVALLEN, WAARBIJ IEDEREEN EEN INKOMEN NAAR BEHOEFTE HEEFT EN WAARBIJ IEDEREEN INVLOED HEEFT OP ZIJN EIGEN SITUATIE. SOCIALISTEN GELOVEN DAT ZIJ DIT DOEL KUNNEN BEREIKEN LANGS DEMOKRATISCHE WEG, WAARBIJ ZIJ VIA HET PARLEMENT TOT WETTELIJKE VERANDERINGEN WILLEN KOMEN.

DE THEORIE VAN MARX HEEFT EEN GROTE INVLOED GEHAD OP ONZE HUIDIGE WERELD. OP HET OGENBLIK ZIJN ER VEEL LANDEN DIE GEREGEERD WORDEN DOOR EEN SOCIALISTISCHE (ZWEDEN, OOSTENRIJK, ENGELAND, AUSTRALIE, ENZ.) OF DOOR EEN KOMMUNISTISCHE REGERING (ALLE OOST EUROPESE LANDEN, CHINA, CUBA, NOORD-EN ZUID-VIETNAM).

DE ARBEIDERS ZIJN TEVREDEN EN ZIJ ZIEN IN LEX DE MAN DIE HET ALLEMAAL HEEFT GEREGELD. VOLMANS IS TROTS OP ZIJN PUPIL MAAR HEEFT TOCH HET GEVOEL DAT ZIJN LEIDENDE FUNKTIE DOOR HET OPTREDEN VAN LEX IS AANGETAST.

HIJ VERTELT HEM DAT HIJ TEVEEL KAPACITEITEN HEEFT VOOR ZO'N KLEINE BOND EN DAT HIJ EIGENLIJK BIJ DE VAKCENTRALE BETER OP ZIJN PLAATS ZOU ZIJN...

LEX VOELT DAAR WEINIG VOOR, HIJ MOET DAN LIMBURG WEER VERLATEN. MAAR ALS HEM, OP VOORSPRAAK VAN VOLMANS, EEN BAAN BIJ DE CENTRALE WORDT AANGEBODEN, WIL HIJ NIET WEIGEREN. ZIJN MOEDER HOUDT HEM ECHTER LIEVER DICHT BIJ ZICH.

ZIJN VROUW WIL ONMIDDELLIJK VERTREKKEN, ZIJ VINDT DAT HIJ ZIJN DIPLOMA'S MAAR EENS IN GELD MOET OMZETTEN. DE NIEUWE BAAN ZAL NAMELIJK EEN VERDUBBELING VAN ZIJN SALARIS OPLEVEREN.

ZE ZOUDEN ZICH DAN EEN TWEEDE KIND KUNNEN PERMITEREN EN EEN GROTER HUIS...

LEX BLIJFT TWIJFELEN, VOOROP STAAT DAT HIJ HOLMANS NIET WIL TELEURSTELLEN. IN HET CAFE PROBEERT HIJ ZIJN GEDACHTEN TE ORDENEN. DE PILS SMAAKT HEM GOED.

ALS HIJ MOLENSLOOT ZIET, DIE OOK DUIDELIJK TEVEEL GEDRONKEN HEEFT, SCHELDT HIJ HEM UIT VOOR *UITZUIGER VAN DE ARBEIDERS.* MOLENSLOOT KAATST TERUG: *JIJ KRIJGT JE SALARIS ZEKER UIT MOSKOU!*

DE ANDERE CAFEBEZOEKERS VALLEN LEX BIJ. MOLENSLOOT VERLIEST ZIJN ZELFBEHEERSING EN SCHREEUWT DAT LEX EEN GROTE NUL IS... *HIJ IS NIET EENS DE VADER VAN ZIJN KIND, DAT BEN IK, MOLENSLOOT!*

TENEERGESLAGEN DRUIPT LEX AF, 'S AVONDS NOG SCHRIJFT HIJ EEN BRIEF WAARIN HIJ DE BAAN BIJ DE CENTRALE IN UTRECHT AANVAARDT. ZIJN VROUW IS OPGETOGEN... ZIJN MOEDER IS TELEURGESTELD EN VOELT ZICH IN DE STEEK GELATEN...

LEX IS EERST WAT ONWENNIG IN UTRECHT, DE ONDERLINGE VERHOUDING TUSSEN DE BESTUURSLEDEN IS EEN STUK AMIKALER DAN IN LIMBURG, WAAR VOLMANS HET ALLEEN VOOR HET ZEGGEN HAD. HET EERSTE JAAR ZIET HIJ ALS EEN PERIODE VAN AANPASSING. HIJ BESTEEDT DE MEESTE AANDACHT AAN ZIJN STUDIE.

AUTORITAIRE EN DEMOKRATISCHE LEIDERS

WHITE EN LIPPITT HEBBEN EEN WERELDBEROEMD ONDERZOEK GEDAAN MET EEN AANTAL GROEPEN 10-JARIGE KINDEREN, DIE LID WAREN VAN EEN SOORT HOBBY-CLUB. DE ENE HELFT VAN DIE GROEPEN WERD GELEID DOOR EEN AUTORITAIRE LEIDER, DIE ALLE BESLISSINGEN ZELF NAM. HIJ VERDEELDE DE TAKEN OVER DE VERSCHILLENDE KINDEREN, SCHREEF PRECIES VOOR WAT ZE MOESTEN DOEN, MAAKTE UIT WIE WAAR MOEST GAAN ZITTEN EN HIJ BELOONDE SOMMIGE KINDEREN EN BEKRITISEERDE ANDEREN NAAR EIGEN GOEDDUNKEN.

DE ANDERE GROEPEN WERDEN GELEID DOOR EEN DEMOKRATISCHE LEIDER. DEZE PRAATTE ALLE BESLISSINGEN MET DE KINDEREN DOOR, GAF EIGENLIJK ALLEEN MAAR SUGGESTIES, BELOONDE OF BEKRITISEERDE KINDEREN ALS ZE WERKELIJK IETS GOEDS OF VERKEERDS DEDEN.

HET BLEEK NU DAT DE KINDEREN DIE ONDER DE DEMOKRATISCHE LEIDER GEWERKT HADDEN HET VEEL PLEZIERIGER VONDEN, VEEL MEER INITIATIEF TOONDEN, MOOIERE PRODUKTEN MAAKTEN, ONDERLING MINDER AGRESSIEF WAREN EN OOK VEEL KOÖPERATIEVER WAREN ALS DE LEIDER EVEN AFWEZIG WAS.

DE KINDEREN BIJ DE AUTORITAIRE LEIDER WERKTEN BIJ DIENS AFWEZIGHEID NIET MEER EN WAREN DAN ONDERLING ZEER AGRESSIEF EN MAAKTEN ALLES KAPOT.

DIT EXPERIMENT HEEFT VEEL INVLOED GEHAD OP HET DENKEN OVER LEIDERSCHAP. IN ONZE SAMENLEVING WORDT DE VOORKEUR GEGEVEN AAN HET DEMOKRATISCHE LEIDERSCHAP. HET IS VOLSTREKT TABOE GEWORDEN OM TE ZEGGEN DAT MEN ALS LEIDER AUTORITAIR IS („IK BEN HIER DE BAAS EN IK NEEM DE BESLISSINGEN").
MAAR IN DE PRAKTIJK IS HET WERKELIJK HANDELEN VAN HEEL VEEL LEIDERS DIE ZICH DEMOKRATISCH NOEMEN, NOG NIET ZO HEEL VEEL VERANDERD.
MISSCHIEN VRAAGT DAT EEN LANGERE TIJD VAN AANPASSING.

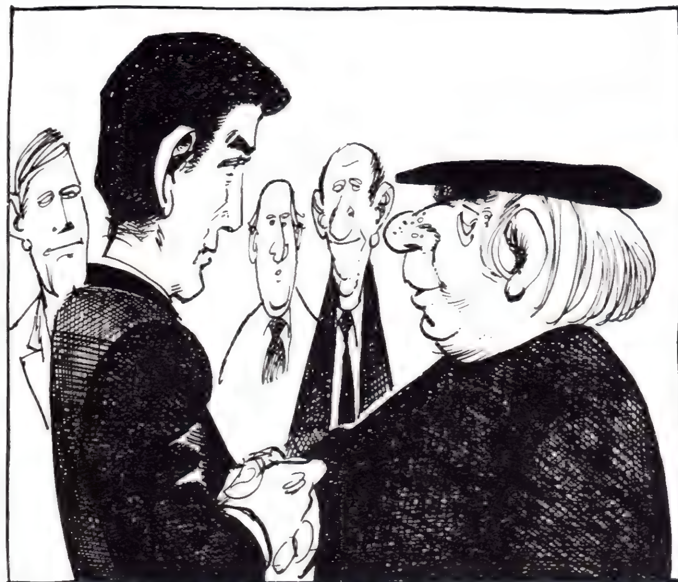
ZIJN VROUW HEEFT HET IN UTRECHT BEST NAAR HAAR ZIN. ZE WONEN IN EEN GROTER HUIS EN DE BUREN WETEN NIETS VAN HAAR VERLEDEN. AF EN TOE HEBBEN ZIJ EN LEX NOG WEL EEN FIKSE RUZIE...

IN HET TWEEDE JAAR BIJ DE CENTRALE WORDT LEX MEER NAAR VOREN GESCHOVEN. SOMS MAG HIJ DEELNEMEN AAN DE ONDERHANDELINGEN MET WERKGEVERS. HIJ MERKT WEL DAT HET HIER HARDER TOEGAAT DAN IN HET ZUIDEN, WAARBIJ MEN MEESTAL DE GOEDE VERHOUDING MET DE WERKGEVERS NIET IN GEVAAR WIL BRENGEN.

HET TWEEDE KIND, WEER EEN ZOON, WORDT GEBOREN EN VOOR HET EERST VOELT LEX ZICH TAMELIJK TEVREDEN MET ZIJN HUWELIJK...

IN HETZELFDE JAAR SLUIT HIJ, *CUM LAUDE*, ZIJN STUDIE IN DE ECONOMIE AF. DAT LEVERT HEM METEEN EEN PROMOTIE OP, HIJ WORDT HOOFDBESTUURDER.

HET IS EEN TIJDELIJKE INZINKING ZOALS U ZIET !

GROTE LANDELIJKE BEKENDHEID KRIJGT HIJ ALS ER EEN STAKING UITBREEKT IN EEN GROTE TEXTIELFABRIEK, OMDAT DE HELFT VAN HET PERSONEEL DREIGT TE WORDEN ONTSLAGEN. DOOR EEN KNAPPE ECONOMISCHE ANALYSE WEET LEX AAN TE TONEN DAT DIT ONTSLAG ONNODIG IS OMDAT HET BEDRIJF WEL DEGELIJK LEVENSVATBAAR IS, ER IS SLECHTS SPRAKE VAN EEN TIJDELIJKE TERUGGANG. DEZE ZOU OVERBRUGD KUNNEN WORDEN DOOR EEN EENMALIGE INJEKTIE VAN NIEUW KAPITAAL. VIA VOLMANS, DIE GOEDE RELATIES HEEFT MET DE KATHOLIEKE REGERINGS-PARTIJ WEET HIJ EXTRA GARANTIES VAN DE OVERHEID TE VERKRIJGEN...

WAARDOOR DE WERKGELEGENHEID INDERDAAD BIJNA GEHEEL GEWAARBORGD BLIJFT... SLECHTS VIJF PROCENT VAN HET PERSONEELSBESTAND HOEFT NU MAAR AF TE VLOEIEN.

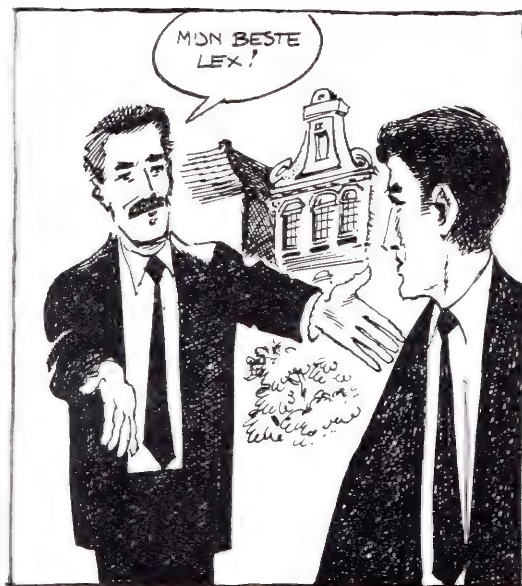
HET GEVOLG VAN DEZE JUISTE BEOORDELING IS DAT HIJ OVERAL WORDT GEROEMD...

Vakbondsleider redt werk-gelegenheid voor 450 arbeiders

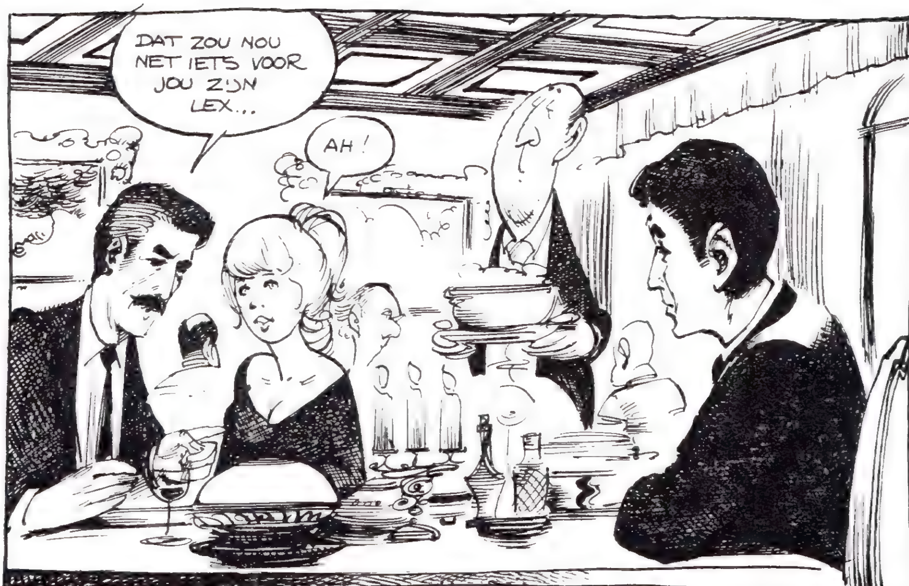
HET JAAR DAAROP WORDT HIJ TOT VICE-VOORZITTER VAN DE CENTRALE GEKOZEN...

MET ZIJN 31 JAAR IS HIJ DAN EEN VAN DE JONGSTE EN MEEST BELOVENDE VAKBONDBESTUURDERS VAN NEDERLAND.

TIJDENS EEN BEZOEK AAN LIMBURG ONTMOET LEX ZIJN OUDE VIJAND MOLENSLOOT, DIE HEM GELUKWENST MET ZIJN KNAPPE CARRIERE EN HEM VRAAGT DE OUDE VETE BIJ TE LEGGEN.

HIJ NODIGT HEM, SAMEN MET ZIJN VROUW, UIT VOOR EEN ETENTJE EN TIJDENS DAT ETENTJE VRAAGT MOLENSLOOT HEM OF HIJ GEEN ZIN HEEFT ALS ECONOMISCH ADVISEUR BIJ DE MIJN TE KOMEN WERKEN. ZIJN BELANGRIJKSTE TAAK ZAL ZIJN DE SLUITING VAN DE MIJNEN EN DE DAARMEE SAMENHANGENDE OMSCHOLING VAN DE MIJNWERKERS TE ORGANISEREN. LEX IS DAARVOOR DE JUISTE MAN VANWEGE ZIJN GOEDE RELATIES MET DE VAKBOND EN DOOR HET VERTROUWEN DAT HIJ VAN DE ARBEIDERS GENIET.

LEX WEIGERT ZEER BESLIST, HIJ HEEFT TOTAAL ANDERE IDEEEN EN WIL VOORAL OPKOMEN VOOR DE BELANGEN VAN DE ARBEIDERS. MAAR DAT KAN VOLGENS HEM NIET VANUIT DE POSITIE VAN WERKGEVER.

MOLENSLOOT ZEGT: „IK HOOR JE BESLISSING NOG WEL". DIE NACHT HEEFT HIJ WEER EEN HEVIGE RUZIE MET ZIJN VROUW. ZIJ VERKLAART HEM VOOR GEK OMDAT HIJ BIJ MOLENSLOOT DRIE KEER MEER KAN VERDIENEN DAN BIJ DIE AKELIGE VAKBOND.

ALS HIJ DE VOLGENDE DAG TROOST WIL ZOEKEN BIJ ZIJN MOEDER MOET HIJ TOT ZIJN TELEURSTELLING ERVAREN DAT ZIJ ZIJN STANDPUNT EVENMIN DEELT.

LEX HEEFT HET ER ERG MOEILIJK MEE... HIJ BLIJFT BIJ DE CENTRALE EN TWEE JAAR LATER WORDT HIJ GEKOZEN TOT VOORZITTER.

ZIJN BEIDE ZOONS GROEIEN VOORSPOEDIG OP. HIJ HEEFT NIET VEEL TIJD VOOR ZE, ZIJN WERK EIST HEM VOLLEDIG OP. MET ZIJN JONGSTE ZOON KAN HIJ HET BETER VINDEN DAN MET ZIJN OUDSTE.

600.000 LEDEN

DE GEBOUWEN VAN DE VAKBOND WORDEN OOK AL GROTER.

ENKELE JAREN LATER, LEX IS 35, BETREKT DE CENTRALE EEN GROOT NIEUW GEBOUW. IN EEN BUITENWIJK VAN UTRECHT EN OM TE TONEN DAT OOK KUNSTENAARS TOT DE ARBEIDENDE BEVOLKING BEHOREN BESLUIT DE CENTRALE EEN AANTAL ARTISTIEKE VERSIERINGEN IN HET GEBOUW TE LATEN AANBRENGEN. LEX WORDT VOORZITTER VAN DE KOMMISSIE DIE HIERVOOR IN HET LEVEN WORDT GEROEPEN EN DIE MOET BESLISSEN WELKE KUNSTWERKEN ZULLEN WORDEN AANGETROKKEN...

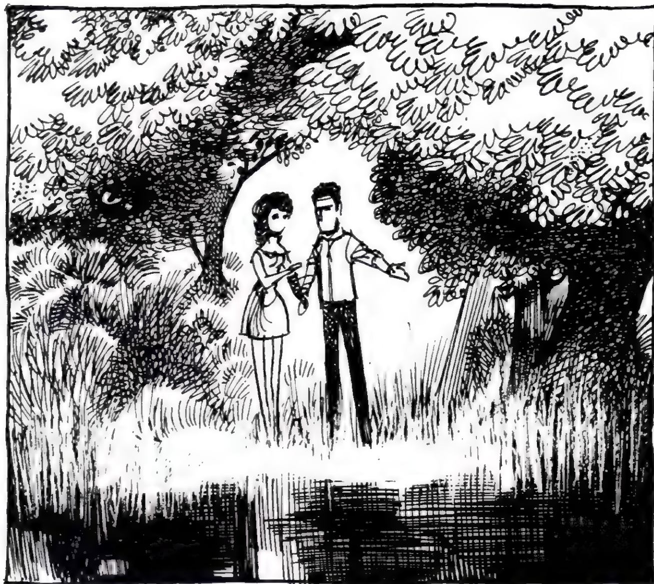
HIJ MAAKT DAARBIJ KENNIS MET DE JONGE ONTWERPSTER SIMONE DUBOIS, DIE EEN GROOT WANDKLEED ZOU KUNNEN MAKEN VOOR DE KANTINE.

HIJ GAAT MET HAAR ETEN EN TIJDENS DEZE ZAKELIJKE BIJEENKOMST WORDEN ZIJ HEVIG VERLIEFD OP ELKAAR. ZIJ NODIGT HEM ZONDER OMWEGEN UIT OP HAAR ETAGE AAN EEN AMSTERDAMSE GRACHT EN ZIJ VRAAGT HEM DIE NACHT BIJ HAAR TE BLIJVEN.

EIGENLIJK VOELT HIJ DAAR NIET VEEL VOOR OMDAT HIJ DE KONSEKWENTIES ERVAN NIET GOED KAN OVERZIEN MAAR TENSLOTTE STEMT HIJ TOE. HIJ BELT ZIJN VROUW EN ZEGT DAT EEN VERGADERING IS UITGELOPEN EN HIJ IN AMSTERDAM BLIJFT SLAPEN.

DE VERHOUDING DUURT ENIGE MAANDEN EN LEX GENIET VAN IEDER UUR MET SIMONE. HIJ HEEFT WEL GEWETENSWROEGING TEGENOVER ZIJN GEZIN EN VOORAL TEGENOVER ZIJN MOEDER DIE ZIJN GEDRAG ZEKER ZAL AFKEUREN.

DOOR DEZE VERHOUDING GAAT ER EEN TOTAAL NIEUWE WERELD VOOR HEM OPEN. HIJ HOORT VOOR HET EERST VAN STERRENBEELDEN DIE HET LEVEN VAN IEMAND ZOUDEN BEINVLOEDEN EN WAARIN SIMONE HEILIG GELOOFT, HIJ ROOKT VOOR HET EERST HASJ, EN MAAKT KENNIS MET DE VRIENDENKRING VAN SIMONE. HOEWEL HIJ ZICH DAAR NIET ZO OP ZIJN GEMAK VOELT, VINDT HIJ HET TOCH ZEER INTERESSANT.

SIMONE WIL LEX VOOR ZICH ALLEEN HEBBEN EN VRAAGT HEM TE SCHEIDEN VAN ZIJN VROUW. HIJ VINDT DAT TE VER GAAN EN ZOU HET LIEFST DE VERHOUDING NU WILLEN BEEINDIGEN. MAAR HIJ HOUDT TEVEEL VAN HAAR EN HEEFT VOOR HET EERST VAN ZIJN LEVEN HET GEVOEL DAT HIJ WERKELIJK KONTAKT HEEFT MET IEMAND. DE VOLGENDE MAANDEN ZIJN VOL RUZIE EN HUN VERHOUDING SLEEPT ZICH VOORT.

LEVEN

IN DE CENTRALE SPELEN ZICH IN DIE TIJD OOK ALLERLEI GROTE KONFLIKTEN AF. LEX HEEFT ZELF STEEDS EEN SAMENGAAN VAN DE DRIE GROTE VAKCENTRALES VAN NEDERLAND OP HET OOG GEHAD MAAR DE SOCIAAL - EKONOMISCHE VERHOUDINGEN VERANDEREN EN VOORAL DOOR DE INVLOED VAN DE PROVO'S ONTSTAAN ER IN DE CENTRALE EEN AANTAL MEER RADIKALE STROMINGEN DIE HET VOLSTREKT ONEENS ZIJN MET EEN FUSIE OMDAT HET ZOU LEIDEN TOT EEN GROTE KLEURLOZE CENTRALE.

ZIJ VOELEN VEEL MEER VOOR EEN RADIKALE KLEINE CENTRALE WAARIN DE KLASSE-TEGENSTELLINGEN TUSSEN WERKNEMERS EN WERKGEVERS NIET ZIJN AFGEDEKT. EN WAARBIJ HET HARD TEGEN HARD KAN GAAN. LEX IS HET NIET EENS MET DIE KONFLIKTUEUZE OPSTELLING. HIJ VOELT ZICH ERNSTIG BEDREIGD IN ZIJN POSITIE ALS EEN AANTAL KADERLEDEN EEN KRITISCHE WERKGROEP OPRICHTEN.

HIJ WEET IN EEN ZEER RUMOERIGE VERGADERING, WAARIN HIJ DREIGT ZIJN VOORZITTERSPOST TE VERLATEN, HET OPTREDEN VAN DE WERKGROEP VEROORDEELD TE KRIJGEN.

De Nieuwe L

Radikale vakbondsleider tot voorzitter gekozen.

Het kapitalistische systeem moet verdwijnen"

ALS KORTE TIJD LATER EEN VAN DIE KRITISCHE KADERLEDEN TOT VOORZITTER WORDT GEKOZEN VAN EEN VAN DE MACHTIGSTE VAKBONDEN IN DE CENTRALE, WEET HIJ ZEKER DAT DEZE NIEUWE STROMING, DIE HET KAPITALISTISCHE SYSTEEM WIL LATEN VERDWIJNEN, NIET DEFINITIEF OVERWONNEN IS EN DAT ER NOG VEEL STRIJD GEVOERD ZAL MOETEN WORDEN.

HET HARMONIE- EN KONFLIKT-MODEL

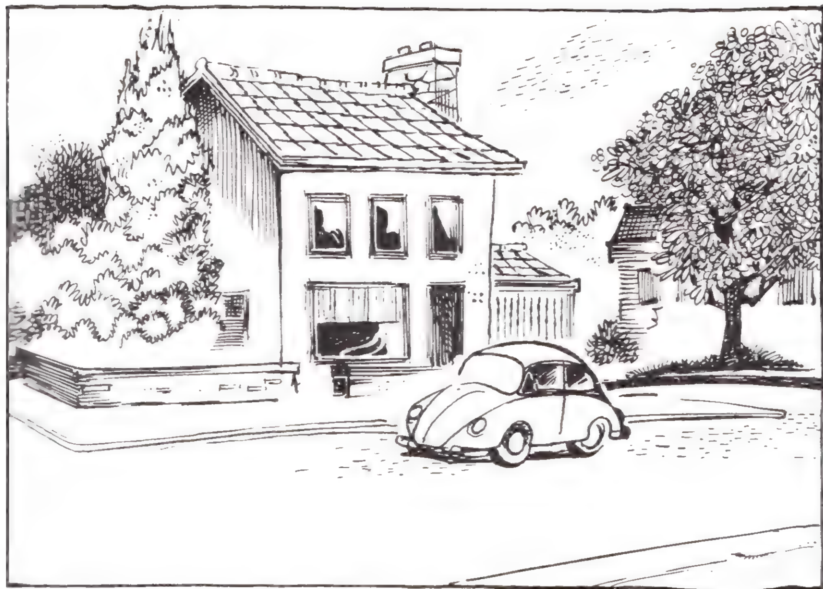
ZOALS WE BIJ MARX GEZIEN HEBBEN ZIJN ER GROEPERINGEN IN DE SAMENLEVING DIE TEGENGESTELDE BELANGEN HEBBEN. NU IS DAT, ALTHANS IN NEDERLAND, JARENLANG ONTKEND. VOORAL NA DE TWEEDE WERELD OORLOG, TOEN NEDERLAND OPNIEUW MOEST WORDEN OPGEBOUWD, HEBBEN DE MEESTE POLITIEKE PARTIJEN EN VAKBONDEN, OVERLEG MET ANDERE GROEPERINGEN VOOROP GEZET. OF TE WEL, ZIJ DACHTEN EN GEDROEGEN ZICH VOLGENS HET HARMONIE-MODEL, OM GEZAMENLIJK NEDERLAND OP TE BOUWEN.

PAS OP HET EINDE VAN DE JAREN ZESTIG IS DAAR ENIGE VERANDERING IN GEKOMEN. TOEN ORGANISEERDEN KRITISCHE VAKBONDSBESTUURDERS EEN AANTAL BIJEENKOMSTEN, WAARBIJ ZE HET HARMONIE-MODEL AFWEZEN, OMDAT DAARDOOR DE WERKELIJKE TEGENSTELLINGEN TUSSEN WERKGEVERS EN WERKNEMERS WERDEN VERDOEZELD. EN ZIJ AKSEPTEERDEN HET KONFLIKT-MODEL, WAARBIJ DOOR EEN HARDERE KONFRONTATIE MET WERKGEVERS, WERKNEMERS MEER INVLOED ZOUDEN KRIJGEN IN HUN EIGEN WERKSITUATIE.

VOORAL DE INDUSTRIEBOND VAN HET NVV, MET GROENEVELT ALS VOORZITTER EN DAARNA OOK LANGZAMERHAND DE ANDERE BONDEN VAN HET NVV EN OOK ENIGE VAN HET NKV HEBBEN DAT KONFLIKT-MODEL OVERGENOMEN.
VOORAL HET NIEUWE ONTWERP VISIE-PROGRAMMA VAN HET NKV LAAT WAT DAT BETREFT WEINIG ONDUIDELIJKHEID.
IN DE PUBLIKATIE VAN DE *INDUSTRIEBOND* VAN HET NVV GENAAMD „*FIJN IS ANDERS*" DIE RECENTELIJK IS GEAKSEPTEERD DOOR HUN KONGRES, WORDT DIT KONFLIKT-MODEL UITGEWERKT. ZIJ WIJZEN DAARIN DE HUIDIGE MAATSCHAPPIJSTRUKTUUR AF. EN WILLEN EEN ANDERE SAMENLEVINGSSTRUKTUUR DIE GEKENMERKT WORDT DOOR:

- VRIJHEID EN GELIJKWAARDIGHEID VAN ALLE MENSEN
- EEN RECHTVAARDIGE VERDELING VAN VERMOGENS, KENNIS EN MACHT
- MEDEBESLISSINGSRECHT VOOR EEN IEDER DIE EEN BIJDRAGE LEVERT AAN DE SAMENLEVING.

DIT NIEUWE DENKEN WERD LANGZAMERHAND OOK DOOR DE POLITIEKE PARTIJEN OVERGENOMEN EN WEL DOOR DE VVD EN DE PARTIJ VAN DE ARBEID. HIER WORDT HET VERSCHIJNSEL ECHTER *POLARISATIE* GENOEMD. DAARBIJ ZIJN DE PARTIJEN VAN HET MIDDEN, VOORNAMELIJK DE KRISTELIJKE PARTIJEN, GELEIDELIJK STEEDS KLEINER GEWORDEN.
DOOR DEZE ONTWIKKELING IS DE POLITIEKE SITUATIE IN NEDERLAND DUIDELIJKER GEWORDEN.

DE KONFLIKTEN MET ZIJN VROUW OVER DE BAAN IN LIMBURG WORDEN STEEDS HEVIGER. HIJ WEET DAAR VOORLOPIG EEN EIND AAN TE MAKEN DOOR TE VERHUIZEN NAAR EEN GROTER HUIS BUITEN DE STAD. BOVENDIEN GEEFT HIJ HAAR EEN KLEIN AUTOOTJE. HET GAAT ZIJN DRAAGKRACHT EIGENLIJK TE BOVEN, HET SALARIS VAN EEN VOORZITTER IS NIET ZO HOOG.

SIMONE WIL DAT HIJ KIEST VOOR HAAR OF VOOR ZIJN VROUW. HIJ RAAKT IN VERWARRING HET IS OF IEDEREEN HET OP HEM GEMUNT HEEFT. HIJ IS ERG VERLIEFD OP SIMONE MAAR DURFT DE KONSEKWENTIES VAN EEN ECHTSCHEIDING NIET AAN.

DENK TOCH AAN JE VADER.

DIE NACHT SLAAPT HIJ ONRUSTIG. IN EEN DROOM VERSCHIJNT ZIJN MOEDER DIE HEM ERVAN BESCHULDIGT EERST ZIJN VADER IN DE STEEK TE HEBBEN GELATEN EN NU OOK NOG ZIJN KINDEREN.
ZWETEND WORDT HIJ WAKKER EN NEEMT HET RIGOREUZE BESLUIT ZIJN POST ALS VOORZITTER BESCHIKBAAR TE STELLEN.

HIJ SCHRIJFT SIMONE EEN BRIEF WAARIN HIJ HUN RELATIE BEEINDIGT...

EN HIJ AKSEPTEERT DE BAAN IN LIMBURG...

DE KRANTEN STAAN DE VOLGENDE DAG VOL VAN DEZE STAP. EEN VEELGELEZEN OCHTENDBLAD BESCHRIJFT UITVOERIG DE BEKERING VAN EEN VAKBONDSVOORZITTER TOT KAPITALIST. DIT ALLES OPGESIERD MET EEN GESPREK MET ZIJN VROUW...

EN FOTO'S VAN ZIJN NIEUWE VILLA EN DE GLANZENDE MERCEDES MET CHAUFFEUR DIE ZIJN NIEUWE BAAN HEM OPLEVERT.

OOK IN ZIJN NIEUWE ROL DOET LEX HET UITSTEKEND. HET LUKT HEM IN KORTE TIJD EEN ORGANISATIE OP POTEN TE ZETTEN VOOR DE OMSCHOLING VAN DE MIJNWERKERS...

HIJ PAST ZICH SNEL AAN EN IS VOORAL GEVREESD BIJ DE VAKBONDEN OMDAT HIJ GOED OP DE HOOGTE IS VAN HUN ONDERHANDELINGSSTRATEGIEEN.

DIT IS ECHT HET BESTE !

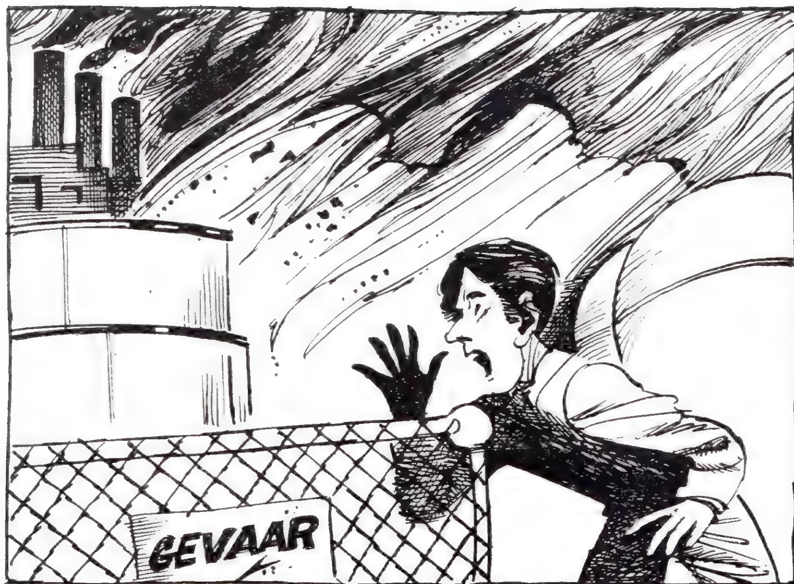
DE VERHOUDING IS DAN OOK DIKWIJLS KOEL EN ZAKELIJK. DE VAKBONDEN KUNNEN ZIJN OVERSTAPJE NAAR DE ANDERE KANT VAN DE TAFEL MAAR MOEILIJK VERKROPPEN. OMDAT DE SLUITING VAN DE MIJNEN NU EENMAAL VASTSTAAT HEBBEN DE BONDEN BIJ DIE ONDERHANDELINGEN EEN ZEER ZWAKKE POSITIE. LEX WEET DAN OOK MEESTAL ZIJN WIL DOOR TE DRIJVEN.

HIJ HEEFT DAARBIJ HET GEVOEL DAT HIJ DE ZAAK VAN DE ARBEIDERS NIET VERRADEN HEEFT EN HET BESTE MET HEN VOORHEEFT.

THUIS IS DE RELATIE MET ZIJN VROUW, ONDANKS ZIJN KAPITULATIE NOG VERRE VAN IDEAAL. GELUKKIG DOEN ZIJN ZOONS HET OP SCHOOL ERG GOED, VOORAL DE OUDSTE HOORT BIJ DE UITBLINKERS. LEX IS TROTS ALS DEZE OP ZIJN ZESTIENDE AL IN LEIDEN RECHTEN GAAT STUDEREN, VOORAL OMDAT HIJ ZELF NOOIT AAN DIE STUDIE IS TOEGEKOMEN.

EEN TIJDJE GAAT HET LEVEN VAN LEX GERUISLOOS VERDER, TOT PLOTSELING EEN GROTE BRAND UITBREEKT IN DE NIEUWE CHEMISCHE FABRIEK, DRIE WERKNEMERS WORDEN GEDOOD. EEN GIFTIGE GASWOLK ONTSTAAT.

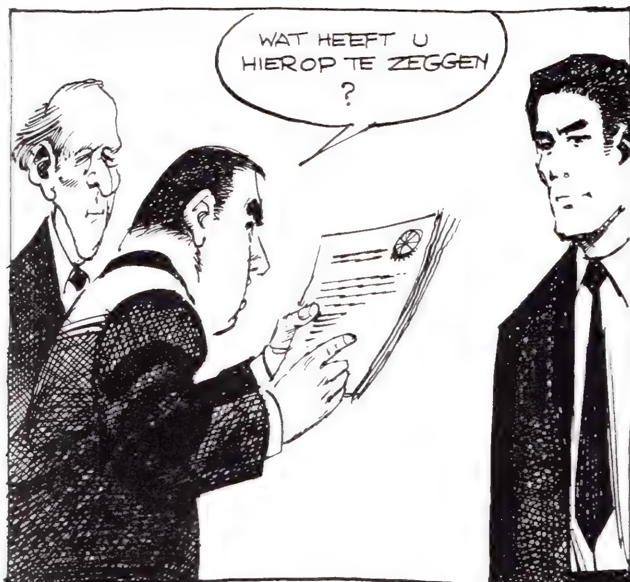
DE INWONERS UIT DE OMGEVING MOETEN WORDEN GEEVACUEERD. VERDERE ONGELUKKEN KUNNEN WORDEN VOORKOMEN ZODAT ALLES BIJ ELKAAR TOCH NOG MEEVALT.

LEX GEEFT TIJDENS EEN ROERIGE PERSKONFERENTIE ALS ZIJN MENING DAT DIT SOORT RAMPEN ALTIJD KAN GEBEUREN OMDAT ZIJ NU EENMAAL TOT DE RISIKO'S VAN ONZE WELVAARTSMAATSCHAPPIJ BEHOREN, MAAR DAT DOOR DE ZEER GOEDE BEVEILIGING DE KANSEN OP EEN DERGELIJKE RAMP MINIMAAL ZIJN.

NA ENKELE WEKEN KOMEN DE VAKBONDEN MET GROTE BEZWAREN ZIJ STELLEN DAT HET NIET VERANTWOORD IS OM DE WERKNEMERS ONDER DEZE OMSTANDIGHEDEN TE LATEN WERKEN. IEDERE DAG KAN ER EEN NIEUWE RAMP PLAATSVINDEN.

BOVENDIEN IS EEN GEHEIM RAPPORT UITGELEKT WAARIN STAAT DAT ER IN HET BEDRIJF MET GIFTIGE STOFFEN GEWERKT WORDT DIE SCHADELIJK ZIJN VOOR DE GEZONDHEID VAN DE WERKNEMERS. ZIJ EISEN ONMIDDELLIJKE STOPZETTING VAN DE FABRIKAGE VAN DAT PRODUKT.

DE BEDRIJFSLEIDING KAN DAT NIET AKSEPTEREN. DE FINANCIELE POSITIE VAN DE ONDERNEMER ZAL DAN NOG MINDER ROOSKLEURIG WORDEN. WERKNEMERS ZULLEN IN DAT GEVAL MOETEN WORDEN ONTSLAGEN EN DAT IS ZEKER NIET IN HET BELANG VAN DE WERKGELEGENHEID.

OOK WORDT ER EEN PLAATSELIJKE AKTIEGROEP OPGERICHT DIE EEN SLUITING VAN DE GEVAARLIJKE AFDELING EIST EN DIE GEDURENDE EEN HELE DAG ALLE AAN- EN AFVOERWEGEN NAAR DE FABRIEK BLOKKEERT. GROTE PROBLEMEN ONTSTAAN IN HET GEZIN ALS BLIJKT, DAT ALEX, DE JONGSTE ZOON, DIE INTUSSEN TEGEN DE WIL VAN ZIJN VADER, SOCIOLOGIE IN UTRECHT STUDEERT, HEEFT MEEGEDAAN AAN HET BLOKKEREN VAN DE FABRIEK.

LEX EN ZIJN ZOON HEBBEN DAAROVER EEN HEVIGE DISKUSSIE EN LEX VOELT ZICH DANIG VERONGELIJKT EN ONGELUKKIG ALS ZIJN ZOON HEM UITMAAKT VOOR VUILE KAPITALIST DIE GEEN REKENING HOUDT MET DE LEVENS VAN DE VELE ARBEIDERS.

TWEE WEKEN LATER WORDT DE FABRIEK, ONDER AANVOERING VAN DE VAKBEWEGING, DOOR DE WERKNEMERS BEZET EN ZIJ WILLEN DE BEZETTING PAS BEEINDIGEN ALS DE GEVAARLIJKE AFDELING GESLOTEN WORDT.

LEX MAAKT ZICH BIJ DE ARBEIDERS NOG MEER GEHAAT ALS HIJ DE HULP VAN DE POLITIE INROEPT...

HIJ STAAT EROP DAT ALLE BEZETTERS WORDEN VERBALISEERD WEGENS LOKAALVREDEBREUK...

BEDREIGDE LEIDERS EN KONFLIKTEN MET ANDERE GROEPEN.

STEEDS WEER ZIEN WE KONFLIKTEN TUSSEN ALLERLEI GROEPEN ONTSTAAN, VARIEREND VAN HET NIET EENS KUNNEN WORDEN OVER EEN NIEUWE WETTELIJKE REGELING EN TOT HET VOEREN VAN OORLOG TUSSEN LANDEN.
TOCH BLIJKT UIT ENQUÊTES DAT DE GROTE MEERDERHEID VAN DE MENSEN GEEN KONFLIKTEN MET ANDERE GROEPEN, LAAT STAAN OORLOGEN, WIL. WAAROM ONTSTAAN DIE KONFLIKTEN DAN TOCH STEEDS WEER ?

IN DE LITERATUUR WORDEN HONDERDEN OORZAKEN GENOEMD, DOCH ER WORDT RELATIEF ERG WEINIG AANDACHT BESTEED AAN DE INVLOED DIE LEIDERS VAN GROEPEN, OP HET ONTSTAAN VAN KONFLIKTEN HEBBEN.

UIT EEN AANTAL ONDERZOEKINGEN VAN BEKKERS EN ANDEREN BLIJKT ECHTER DAT DE BEDREIGING VAN DE LEIDERSCHAPSPOSITIE EEN GROTE INVLOED HEEFT OP HET ONTSTAAN VAN KONFLIKTEN. ZIJ VONDEN DAT LEIDERS VAN GROEPEN, DIE INTERN VERDEELD ZIJN EN WAARBIJ EEN AANTAL GROEPSLEDEN ONTEVREDEN IS OVER HUN LEIDER, ZICH VEEL KOMPETITIEVER EN VIJANDIGER OPSTELLEN TEN OPZICHTE VAN ANDERE GROEPEN. ZELFS LATEN BEDREIGDE LEIDERS HET AANKOMEN OP ECHTE OPENLIJKE KONFLIKTEN MET ANDERE GROEPEN, OM OP DIE MANIER DE AANDACHT AF TE LEIDEN VAN HUN EIGEN POSITIE.

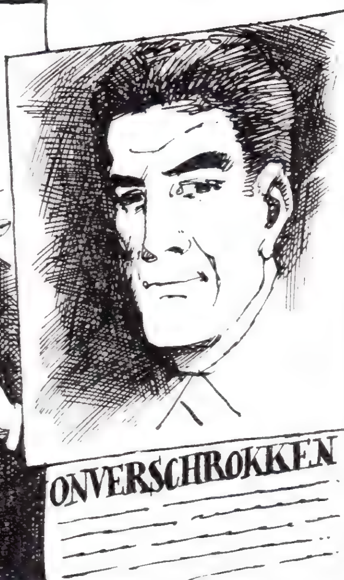
ZIJ DENKEN MET DIE HANDELSWIJZE DE GROEPSLEDEN ACHTER ZICH TE KRIJGEN IN DE STRIJD, DIE ZE ZELF BEGONNEN ZIJN, TEGEN DE ANDERE GROEP.

DE ONDERZOEKERS ZIJN VAN MENING DAT HET ERG GEVAARLIJK IS VOOR EEN GROEP EEN BEDREIGDE LEIDER TE HEBBEN, OMDAT DIE AMPER REKENING HOUDT MET DE BELANGEN VAN ZIJN GROEP. WANNEER WIJ MINDER KONFLIKTEN EN OORLOGEN WILLEN HEBBEN, IS HET WELLICHT BETER OM LEIDERS VAN ORGANISATIES EN LANDEN IN DE WERELD, EEN VRIJ ZEKERE POSITIE TE GEVEN. HET MEEST NASTREVENSWAARDIG LIJKT HET ONS EEN LEIDER VOOR EEN NIET AL TE LANGE TIJD TE BENOEMEN (BIJVOORBEELD VIJF JAAR, OMDAT ANDERS TEVEEL VERSTARRING OPTREEDT).

NA VIJF JAAR WORDT IEMAND ANDERS GEKOZEN, HOE GOED OF SLECHT DE LEIDER HET OOK GEDAAN HEEFT. ER MOET IN IEDER GEVAL GEEN SPRAKE KUNNEN ZIJN VAN HERVERKIEZING. IN AMERIKA EN INDIA HEBBEN WE WEL GEZIEN TOT WELKE KONSEKWENTIES DAT KAN LEIDEN.

BIJNA ALLE PERSMEDIA ZIJN ZEER VERBOLGEN OVER DEZE INGREEP EN ZIJ VRAGEN ZICHAF OF WERKNEMERS IN ONZE SAMENLEVING NOG WEL IETS TE VERTELLEN HEBBEN, ALLEEN 'N OCHTENDBLAD MAAKT VAN LEX EEN NATIONALE HELD, DIE OPKOMT VOOR ONZE VRIJE SAMENLEVING.

VOLGENS DIE KRANT IS LEX NOG EEN VAN DE WEINIGEN DIE OVER GEZOND VERSTAND BESCHIKT. DE REST BESTAAT UIT ROOIE RAKKERS DIE ALLEEN MAAR UIT ZIJN OP DE ONDERGANG VAN ONZE SAMENLEVING EN ONS UIT WILLEN LEVEREN AAN DE COMMUNISTEN.

HET BREKEN VAN DE BEZETTING LEIDT TOT VRAGEN IN HET PARLEMENT MAAR ER WORDT VAN DAARUIT NIET INGEGREPEN OMDAT IN DE GEMATIGD PROGRESSIEVE REGERING EEN SOORT PATSTELLING IS ONTSTAAN TUSSEN DE REGERINGSPARTNERS. OOK EEN KORTE WERKSTAKING, DIE VOLGT NADAT DE BEZETTING IS GEBROKEN, LEIDT NIET TOT HET GEWENSTE RESULTAAT EN ALLES BLIJFT BIJ HET OUDE.

LEX NEGEERT DE SLECHTE KRITIEKEN IN DE PERS. HIJ VOELT ZICH DE MORELE OVERWINNAAR VAN DEZE AFFAIRE. HET HEEFT HELAAS WEL GELEID TOT EEN BREUK MET ZIJN JONGSTE ZOON.

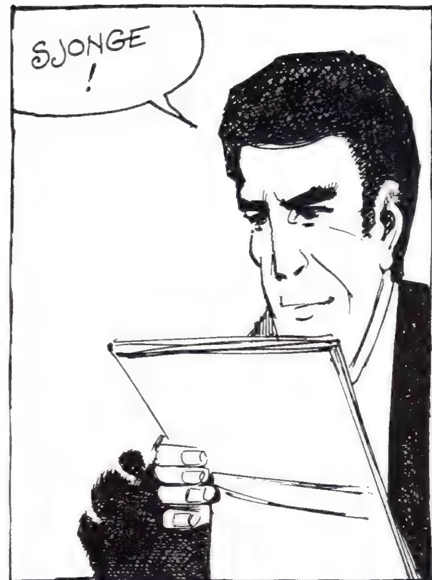

DIE GAAT ZELFS HET HUIS UIT OMDAT HIJ NIET ONDER EEN DAK WIL SLAPEN MET ZO'N VUILE KAPITALIST. HIJ GEEFT ZIJN STUDIE OP EN WORDT LID VAN EEN UITERST LINKSE MAOISTISCHE BEWEGING.

DOE MAAR GOED JE BEST JONGEN.

JA VADER !

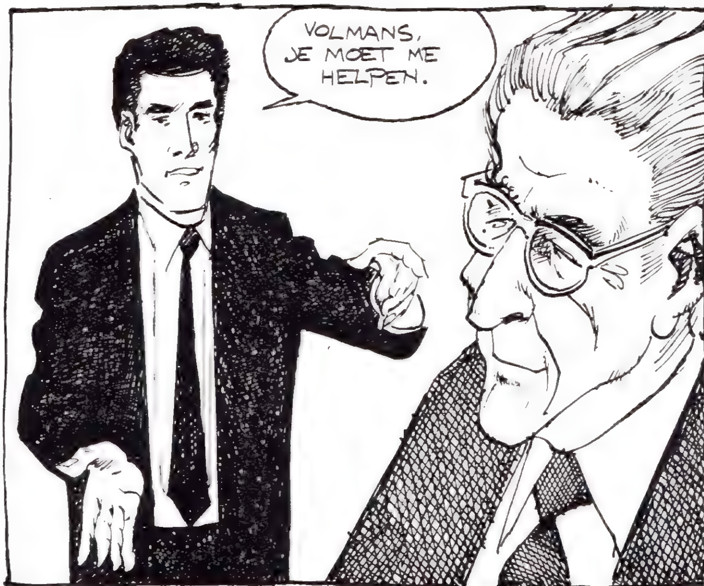
LEX LIJDT ER ONDER, GELUKKIG IS JOS ER NOG, HIJ IS INMIDDELS AFGESTUDEERD, HIJ KRIJGT EEN BAAN IN HET BEDRIJF VAN ZIJN VADER. EN STAAT OOK HELEMAAL ACHTER ZIJN BELEID. EEN JAAR LATER VALT HET GEMATIGD PROGRESSIEVE KABINET EN DE RECHTSE PARTIJEN HALEN BIJ DE VERVROEGDE VERKIEZINGEN EEN KLEINE MEERDERHEID...

TOT ZIJN GROTE VERBAZING WORDT LEX AANGEZOCHT DE MINISTERSPOST VAN ECONOMISCHE ZAKEN TE GAAN BEKLEDEN, VOORAL OM TOCH NOG EEN PROGRESSIEF TINTJE AAN DIT NIEUWE KABINET TE GEVEN.

LEX VOELT ER VEEL VOOR HET AANBOD AAN TE NEMEN, HIJ ZIET HET ALS EEN BEKRONING VAN ZIJN LOOPBAAN. HIJ VRAAGT EEN KORTE BEDENKTIJD OM NIET TE LATEN BLIJKEN DAT HIJ DE FUNKTIE ERG AMBIEERT. ALS HET UITLEKT, VERKLAART DE VAKBEWEGING ZICH TEGEN.

LEX PROBEERT VIA ZIJN OUDE VRIEND VOLMANS, DIE HOEWEL HIJ NIET MEER AKTIEF IS, NOG EEN GROTE INVLOED HEEFT BIJ DE VAKBEWEGING, DE KRACHTEN DIE ZIJN BENOEMING TOT MINISTER WILLEN VERHINDEREN, EEN HALT TOE TE ROEPEN.

DAN VOLGT EEN NIEUWE TEGENSLAG, ZIJN MOEDER STERFT PLOTSELING, LEX TREKT HET ZICH ERG AAN...

DAGENLANG SLUIT HIJ ZICH OP IN ZIJN WERKKAMER EN IS VOOR NIEMAND BEREIKBAAR.

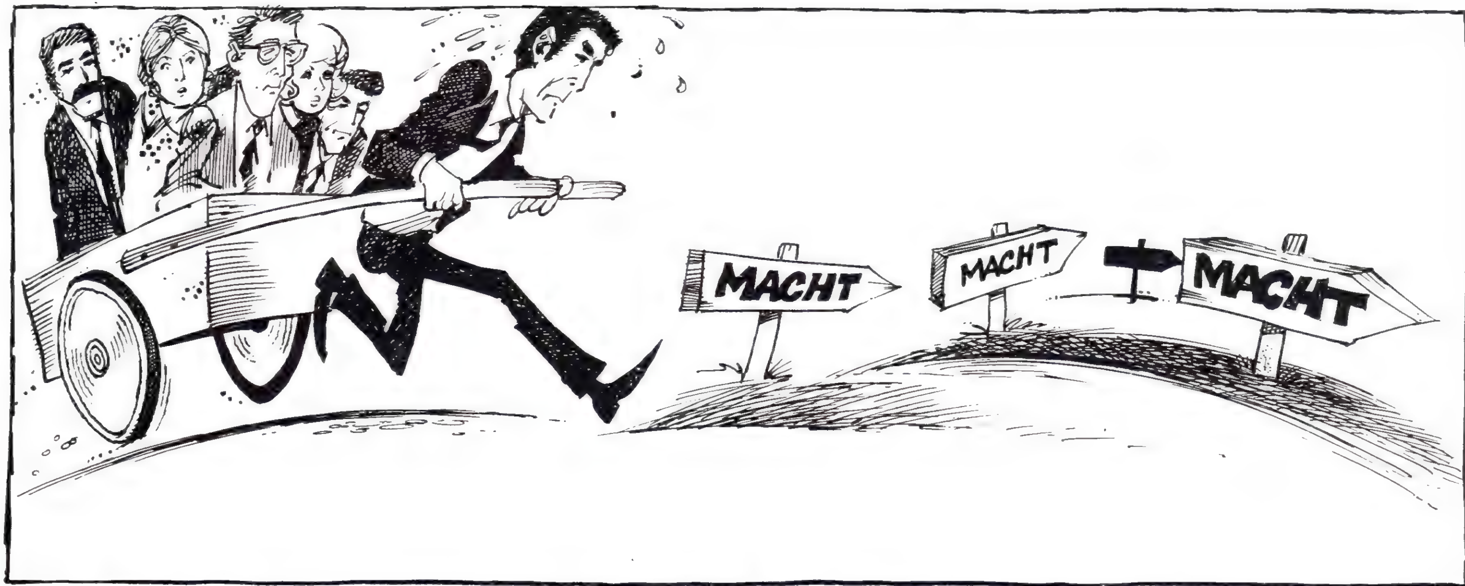
NA EEN WEEK LIJKT HIJ WEER ENIGSZINS OPGEKNAPT. HIJ HERVAT ZIJN WERK... PLOTSELING KRIJGT HIJ EEN HEVIGE HARTAANVAL. HIJ WORDT OPGENOMEN IN EEN ZIEKENHUIS.

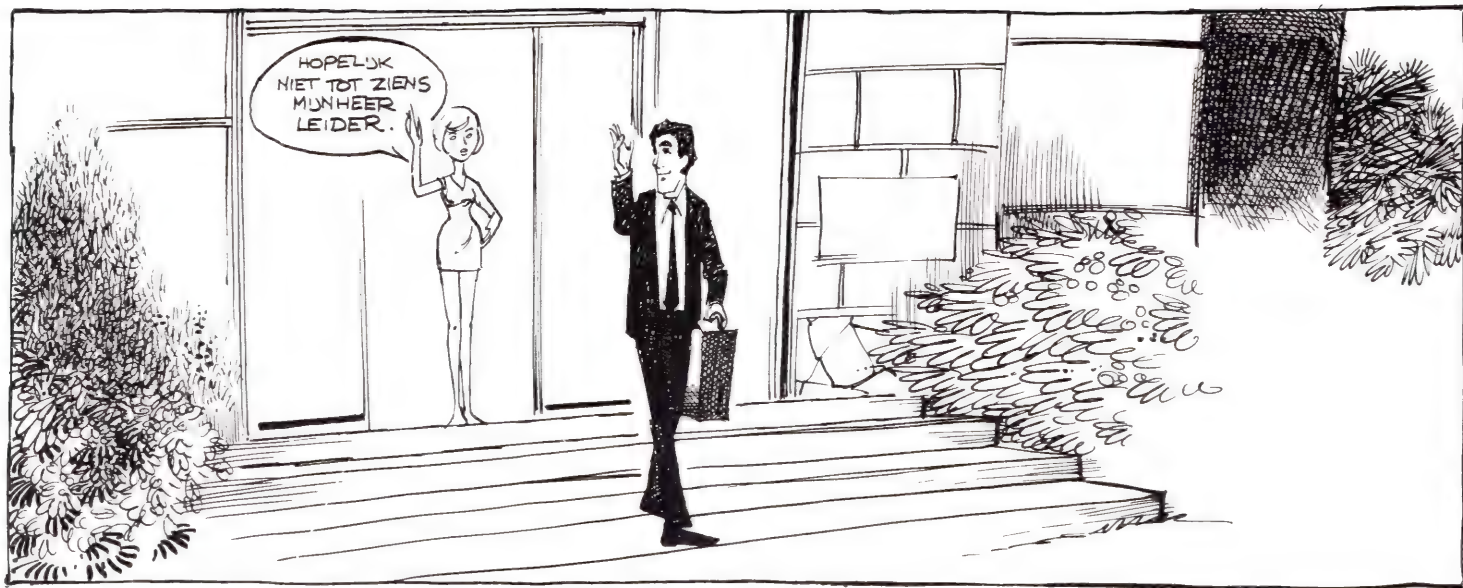
DE TWEE MAANDEN DIE HIJ DAAR MOET DOORBRENGEN GEVEN HEM DE GELEGENHEID OVER ZIJN LEVEN NA TE DENKEN. HIJ ZIET IN DAT DE VOORTDURENDE STRIJD OM MEER MACHT HEM IN DEZE SITUATIE HEEFT GEBRACHT.

ALS ALEX HEM KOMT OPZOEKEN OM ZICH MET HEM TE VERZOENEN, HEEFT HIJ EEN DIEPGAAND GESPREK OVER DE MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR DE GEZONDHEID ALS JE DOORLOPEND STREEFT NAAR HOGERE EN BETERE FUNKTIES.

ALS ALEX WEG IS OVERDENKT HIJ HETGEEN ZIJ BESPROKEN HEBBEN EN HIJ KOMT TOT DE KONKLUSIE DAT ZIJN LEVEN INDERDAAD EEN OPEENSTAPELING IS GEWEEST VAN VERGAREN VAN STEEDS MEER MACHT EN DAT HIJ NOOIT IS TOEGEKOMEN AAN DE ONTPLOOIING VAN ZIJN EIGEN PERSOONLIJKHEID. ZIJN OMGEVING, EERST ZIJN MOEDER, LATER ZIJN VROUW EN DE VAKBOND.
TENSLOTTE HEEFT ZIJN ROL ALS WERKGEVER ZIJN LEVEN VOLLEDIG BEPAALD. ALLEEN EEN KORTSTONDIGE RELATIE MET SIMONE IS „EEN KLEINE UITZONDERING" GEWEEST, MAAR OOK DAARVAN IS HET EINDE DOOR DE OMGEVING BEPAALD.

OP ZEKERE DAG MAG HIJ HET ZIEKENHUIS VERLATEN, EN DAN, JA DAN...

LEIDERSCHAP EN MACHT

MACHT IS ZEER NAUW VERWANT AAN LEIDERSCHAP. HEEL SIMPEL GEZEGD KUNNEN WE STELLEN DAT LEIDERS OVER MACHT MOETEN BESCHIKKEN, WILLEN ZE HET GEDRAG VAN ANDEREN KUNNEN BEINVLOEDEN. NU KAN MACHT GEBASEERD ZIJN OP EEN AANTAL VERSCHILLENDE BRONNEN.

FRENCH EN RAVEN ONDERSCHEIDEN DAARBIJ DE VOLGENDE VIJF SOORTEN VAN MACHT:

1. BELONINGSMACHT. DAT WIL ZEGGEN DAT IEMAND OVER BELONINGEN (EEN FABRIEKSDIREKTEUR OVER GELD, EEN LERAAR KAN PUNTEN GEVEN) BESCHIKT, DIE HIJ KAN GEBRUIKEN BIJ HET BEÏNVLOEDEN VAN EEN ANDER ZIJN GEDRAG (EEN HOOG SALARIS NA GOED WERK, EEN HOOG CIJFER NA EEN GOEDE REPETITIE).
2. DWINGENDE MACHT. SOMMIGE PERSONEN IN ONZE SAMENLEVING BESCHIKKEN OVER MIDDELEN OM ANDEREN EEN BEPAALD GEDRAG AF TE DWINGEN. B.V. IN DE MILITAIRE DIENST OF DOOR DE POLITIE.
3. LEGITIEME MACHT. ZO WORDEN BIJVOORBEELD MEESTAL WETTELIJKE REGELS NAGELEEFD OMDAT DE MEESTE MENSEN VINDEN DAT DE OVERHEID HET RECHT HEEFT OM DIE REGELS VOOR TE SCHRIJVEN.
4. REFERENTIEMACHT. IS MACHT DIE EEN GEVOLG IS VAN HET FEIT DAT DE MINDERMACHTIGE DE MACHTIGE VERTROUWT OF SYMPATHIEK VINDT OF OMDAT HIJ EIGENLIJK GELIJK AAN DE MACHTIGE WIL WORDEN. ZO HEEFT CRUYFF EEN GROTE INVLOED OP ALLERLEI VOETBALLERS. ZIJ IMITEREN DAN ZIJN SCHIJNBEWEGINGEN, ZIJN MANIER VAN LOPEN, ZIJN HAARDRACHT, JA ZELFS DRAGEN ZE DEZELFDE KLEDING ALS HIJ.
5. INFORMATIEMACHT. SOMMIGE MENSEN BESCHIKKEN OVER MEER INFORMATIE OVER EEN BEPAALD ONDERWERP DAN ANDEREN, WAARDOOR ZE DE OPINIES EN HET GEDRAG VAN DIE ANDEREN KUNNEN BEÏNVLOEDEN.

VAAK KOMEN ER KONFLIKTEN VOOR TUSSEN GROEPEN DIE OVER VERSCHILLENDE SOORTEN MACHT BESCHIKKEN. ZO KAN ER BIJVOORBEELD BIJ HET BESLISSEN OVER DE BOUW VAN EEN FABRIEK EEN KONFLIKT ONTSTAAN TUSSEN HET GEMEENTEBESTUUR (LEGITIEME MACHT) DAT VINDT DAT FABRIEKEN GEBOUWD MOETEN WORDEN OM B.V. DE WERKGELEGENHEID TE STIMULEREN EN EEN AKTIEGROEP (INFORMATIEMACHT) DIE OVER INFORMATIE BESCHIKT DAT DE LUCHTVERVUILING VAN DIE NIEUWE FABRIEK ZEER SLECHT IS VOOR DE GEZONDHEID VAN DE OMWONENDEN.

IN DE REGEL IS HET ZO DAT IN DIT SOORT KONFLIKTEN DE LEGITIEME MACHT ZIJN PLANNEN DOORVOERT.

EN NU, BESTE LEZER ZIJN WE BIJNA AAN HET SLOT VAN DE STRIP.
EN U MAG ZELF HET EINDE ERVAN BEPALEN.

DE VOLGENDE PAGINA HEBBEN WE DAARVOOR OPEN GELATEN ZODAT U DAAR UW EIGEN AFLOOP KUNT OPTEKENEN.

ALS U DAAR GEEN ZIN IN HEEFT ZULLEN WIJ U EEN HANDJE HELPEN.
EN WEL DOOR U TE LATEN KIEZEN TUSSEN DE VOLGENDE VIER BEWERINGEN. DE BEWERING DIE VOLGENS U HET BESTE AANSLUIT BIJ HET VERHAAL LEIDT U DAN AUTOMATISCH NAAR HET EINDE.

HIER UW EIGEN KIJK OP DE AFLOOP:

1 DE MEESTE MENSEN IN ONZE SAMENLEVING ZIJN VEEL TE MATERIALISTISCH EN HEBBEN GEEN OOG VOOR HET HIERNAMAALS.
2 ALS MEN EEN ECHT IDEAAL HEEFT IS HET VOLLEDIG VERANTWOORD ALLE MIDDELEN WAAROVER MEN BESCHIKT TE GEBRUIKEN OM DAT IDEAAL TE BEREIKEN.
3 ER ZAL PAS VAN ECHT WELZIJN SPRAKE ZIJN ALS ALLE MENSEN INSPRAAK HEBBEN IN HUN MAATSCHAPPELIJKE SITUATIE.
4 ALLE PROBLEMEN ZIJN OP TE LOSSEN DOOR HET GEZOND VERSTAND TE GEBRUIKEN.
IN
SPRAAK
GEZOND VERSTAND
MAAK UW KEUZE!
DIT IS HET HOOGTEPUNT VOOR EEN WETENSCHAPPER: EEN VRAGENLIJSTJE...

KIEST U VOOR (1) DAN BENT U EEN IDEALISTISCHE ETHERIST * EN KUNT U VERDER LEZEN OP PAGINA 95

ZIET U (2) ALS HET JUISTE ANTWOORD DAN BENT U EEN UTOPISCHE NON-KONFORMIST * EN LEEST U DAAROVER MEER OP PAGINA 96

HEEFT U IN (3) HET MEESTE VERTROUWEN DAN BENT EEN REALISTISCHE IDEALIST * EN IS PAGINA 97 VOOR U BESTEMD.

VINDT U BEWERING (4) HET MEEST VAN TOEPASSING, DAN BENT U EEN REALIST * EN KUNT U VERDER LEZEN OP PAGINA 98

* DE TERMEN ZIJN EIGENLIJK BELACHELIJK EN VOORAL MOEILIJK. HELAAS IS HET ZO DAT VEEL WETENSCHAPPERS DIT SOORT KRETEN GEBRUIKEN VOORAL OMDAT ZE VOOR NIEMAND BEGRIJPELIJK ZIJN. ER ZOUDEN AL VEEL MACHTSVERSCHILLEN VERDWENEN ZIJN ALS ONDERGESCHIKTEN ZOUDEN VRAGEN AAN DIE „GELEERDE WETENSCHAPPERS" IN GEWOON NEDERLANDS TE ZEGGEN WAT BEDOELD WORDT EN DAN ZOU BLIJKEN DAT DEZE WOORDEN EVEN HOOGDRAVEND ALS INHOUDSLOOS ZIJN.

ALS LEX UIT HET ZIEKENHUIS KOMT VERKOOPT HIJ AL ZIJN BEZITTINGEN EN WORDT LID VAN EEN DIEP-RELIGIEUZE SEKTE, DE „CHRISTIAN SOLDIERS".

HIJ LEEFT ZEER SOBER, HOUDT ZICH BEZIG MET MEDITATIE EN TREKT OVER DE HELE WERELD OM HET NIEUWE GELOOF TE PREDIKEN.

HIJ WORDT 87 JAAR EN WORDT DOOR ZIJN MEDEGELOVIGEN IN EEN FEESTSTEMMING BEGRAVEN, OMDAT HIJ NU HET HIERNAMAALS IS BINNENGEGAAN.

ALS LEX UIT HET ZIEKENHUIS KOMT GAAT HIJ TERUG NAAR DE FABRIEK EN NEEMT MOLENSLOOT IN GIJZELING.
HIJ EIST VAN DE NEDERLANDSE REGERING EEN VERHOGING VAN 5% VOOR ALLE SOCIALE WETTEN (A.O.W., AW.W., W.W., ENZ.)

HIJ LAAT MOLENSLOOT VRIJ ALS AAN ZIJN WENSEN TEGEMOET WORDT GEKOMEN.

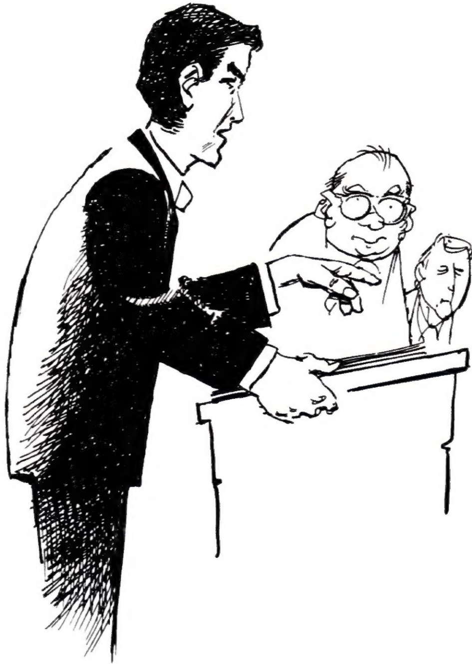
LEX WORDT BIJ HET VERLATEN VAN DE FABRIEK DOODGESCHOTEN DOOR EEN SCHERPSCHUTTER, LID VAN EEN VOOR DERGELIJKE GIJZELINGEN SPECIAAL OPGELEIDE BRIGADE.

ALS LEX UIT HET ZIEKENHUIS KOMT ZEGT HIJ ZIJN BAAN OP, VERKOOPT AL ZIJN BEZITTINGEN EN BEGINT EEN KANTOOR-MEUBELEN FABRIEK WAARBIJ HIJ MET BEHULP VAN DE VAKBOND ARBEIDERS-ZELFBESTUUR REALISEERT.

ALLE WERKNEMERS VAN HOOG TOT LAAG KRIJGEN EEN GELIJK SALARIS UITBETAALD EN ALLE BESLISSINGEN WORDEN IN GEZAMENLIJK OVERLEG GENOMEN.

HET BEDRIJF FLOREERT GOED EN WORDT EEN MODEL VOOR VELE ANDERE EXPERIMENTEN MET ZELFBESTUUR, WAARAAN LEX' NAAM ONLOSMAKELIJK IS VERBONDEN.

ALS LEX HET ZIEKENHUIS VERLAAT BESLUIT HIJ BIJ NADER INZIEN ZIJN LEVEN TOCH NIET TE VERANDEREN OMDAT HIJ HET BESCHOUWT ALS EEN ZIEKELIJKE OPWELLING.

HIJ BLIJFT NOG DRIE JAAR IN DEZELFDE BAAN EN WORDT DAN WEER GEVRAAGD MINISTER TE WORDEN. HIJ AKSEPTEERT DAT AANBOD DIREKT EN STERFT EEN JAAR LATER AAN EEN HARTINFARKT.

OP WEG NAAR EEN MONDIGE SAMENLEVING

WE HEBBEN IN DEZE STRIP GEZIEN WAT DE VOOR- EN NADELEN VAN LEIDERSCHAP KUNNEN ZIJN. ONDANKS DE GROTE NADELEN DIE ER AAN VERBONDEN ZIJN, (WEINIG VRIJE TIJD, KONSTANTE DRUK EN SPANNING, WAT VAAK LEIDT TOT HARTINFARKTEN) ZIJN ER NOG STEEDS MENSEN TE VINDEN DIE EEN DERGELIJKE POSITIE AMBIËREN. WAAROM EIGENLIJK?
GIBB GEEFT DAARBIJ DE VOLGENDE MOTIVATIES:

1. LEIDERSCHAPSPOSITIES HEBBEN DUIDELIJK WAARNEEMBARE VOORDELEN, ZOALS EEN HOGER INKOMEN, VRIJERE WERKTIJDEN, MEER STATUS.
2. MENSEN STREVEN NAAR LEIDERSCHAPSPOSITIES OMDAT ZE EEN PRIMITIEF SOORT VERLANGEN NAAR DOMINANTIE EN MACHT HEBBEN.
3. ER ZIJN ALLERLEI OMGEVINGSFAKTOREN, BIJVOORBEELD DE INVLOED VAN OUDERS (LEX LEIDER) DIE MENSEN TOT HET IN GAAN NEMEN VAN DERGELIJKE POSITIES „DWINGEN".

IN ZIJN STUDIE KOMT *MULDER* TOT DE KONKLUSIE DAT MACHTSUITOEFENING OP ZICH ZELF REEDS VOLDOENING GEEFT EN DAT MEER KONSUMPTIE VAN MACHT LEIDT TOT EEN STERKERE BEHOEFTE OF TE WEL MENSEN KUNNEN VERSLAAFD RAKEN AAN MACHTSUITOEFENING.

WAT NU TE DOEN AAN DE ONGEBREIDELDE MACHTSUITOEFENING VAN SOMMIGE LEIDERS DIE KOST WAT KOST HUN WIL AAN ANDEREN WILLEN OPLEGGEN? WE KUNNEN DAARBIJ OP DE EERSTE PLAATS DENKEN AAN MENTALITEITSVERANDERING. WE HEBBEN NAMELIJK GEZIEN DAT LEIDERS AFHANKELIJK ZIJN VAN DE MINDERMACHTIGEN.

OP HETZELFDE MOMENT DAT DE MINDER-MACHTIGE KRITISCH DE OPDRACHTEN VAN ZIJN LEIDER GAAT BEOORDELEN, LEIDT DAT TOT VERANDERING IN DE SAMENLEVING.
KINDEREN MOET GELEERD WORDEN OM OPDRACHTEN DIE ZE KRIJGEN OP HUN JUISTHEID TE BEOORDELEN OM UITEINDELIJK *ZELF* TE BESLISSEN OF ZE DIE OPDRACHT WEL OF NIET BEHOREN UIT TE VOEREN. UITERAARD DIENT EEN DERGELIJK OPVOEDINGSPATROON TE WORDEN AANGEPAST BIJ HET ONTWIKKELINGSNIVEAU VAN HET KIND.

OOK OP SCHOLEN EN VORMINGSINSTITUTEN ZOU VEEL MEER AANDACHT BESTEED MOETEN WORDEN AAN DE BEWUSTWORDING VAN LEERLINGEN WAARDOOR ZE EEN BETERE KIJK KRIJGEN OP MAATSCHAPPELIJKE VERHOUDINGEN EN ZICH MEDEVERANTWOORDELIJK WETEN VOOR DE VERANDERINGEN, DIE IN ONZE SAMENLEVING NOODZAKELIJK ZIJN. BOVENDIEN MOETEN ALLERLEI STRUKTURELE VERANDERINGEN IN ONZE MAATSCHAPPIJ WORDEN AANGEBRACHT. OP DIT MOMENT IS HET NOG ZO DAT ONS FINANCIEEL BELONINGSSYSTEEM AUTOMATISCH LEIDT TOT AFHANKELIJKHEID („IK MOET AAN MIJN VROUW EN KIND DENKEN")

ALS IEDEREEN EEN BEPAALD REDELIJK MINIMUM INKOMEN GEGARANDEERD KRIJGT ZOU DIT DE MOGELIJKHEID TOT MONDIGHEID BEVORDEREN. TENSLOTTE KUNNEN OOK WETTELIJKE MAATREGELEN GENOMEN WORDEN. BIJVOORBEELD LEIDERS NIET VOOR EEN AL TE LANGE TIJD BENOEMEN EN ZE NIET HERKIESBAAR STELLEN, ZODAT HET VERSLAVINGSEFFEKT MINDER OPTREEDT. OOK HET INSTELLEN VAN EEN SPECIALE OMBUDSMAN WAARBIJ DE MINDER-MACHTIGE IN BEROEP KAN GAAN ALS HIJ BEPAALDE OPDRACHTEN, DIE HIJ GEKREGEN HEEFT IN DE WERK-SITUATIE, MEENT NIET TE KUNNEN UITVOEREN.

ER ZIJN WEL TEKENEN DIE OP ENIGE VOORUITGANG WIJZEN, VOORAL OMDAT DE MENSEN DOOR DE VRIJE TIJD DIE ZE GEKREGEN HEBBEN, HUN WERK MINDER BELANGRIJK GAAN VINDEN, WAARDOOR ZE MINDER AFHANKELIJK VAN LEIDERS GEWORDEN ZIJN.

DOCH DE WEG NAAR EEN VOLLEDIG MONDIGE MENS ZAL NOG WEL LANG ZIJN.

NEDERLANDSE LITERATUUR:

1. J. ELLEMERS, MACHT, MACHTHEBBERS, MACHTELOZEN. MEPPEL: BOOM PERS, 1969
2. A. KLEYN. SPELERS BUITENSPEL; PROVOCATIE VAN GEZAG EN MAATSCHAPPIJ. ALPHEN A/D RIJN: SAMSON, 1967
3. C.J. LAMMERS, DEMOCRATISERING; EVOLUTIE OF REVOLUTIE? SOCIOLOGISCHE GIDS, 1971, PAG. 4-17
4. R.J. MOKKEN EN F.N. STOKMAN, INVLOEDSSTRUKTUREN VAN POLITIEKE EN EKONOMISCHE ELITES IN NEDERLAND.
5. M. MULDER. HET SPEL OM MACHT. MEPPEL: BOOM PERS, 1974
6. N. RODENBURG. DE MACHT VAN DE DESKUNDIGE. ASSEN: VAN GORCUM, 1974
7. P.J. VAN STRIEN. TAAKSYSTEEM, BEOORDELING EN BEDRIJFSDEMOCRATIE.
   IN: P.J.D. DRENTH EN AND. BEDRIJFSPSYCHOLOGIE. DEVENTER 1970
8. G. WALLRAFF. 'T GEWONE KAPITALISME. AMSTERDAM: VAN GENNEP 1974.

ENGELSTALIGE LITERATUUR:

1. C.A. GIBB. LEADERSHIP. PENGUIN BOOKS, 1969.
2. A.W. GOULDNER. STUDIES IN LEADERSHIP; LEADERSHIP AND DEMOCRATIE ACTION. NEW YORK: RUSSELL, 1965.
3. S. LUKES. POWER: A RADICAL VIEW. LONDON: MC MILLAN, 1974.
4. C.W. MILLS. THE POWER ELITE. NEW YORK, 1956.
5. R.V. SAMPSON. THE PSYCHOLOGY OF POWER. NEW YORK: RANDOM HOUSE, 1966
6. M. SHERIF. INTERGROUP RELATIONS AND LEADERSHIP. NEW YORK: WILEY, 1962
7. L. WHEELER. INTERPERSONAL INFLUENCE. BOSTON: ALLYN EN BACON, 1971

TEKSTEN: FRITS BEKKERS
SOCIAAL-PSYCHOLOOG

TEKENINGEN: WILLY LOHMANN

UITGAVE: BUREAU HOOFDRAADSMAN
HOOFDSTRAAT 84, DRIEBERGEN
1975